

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

21. številka.

MARIBOR, dne 7. maja 1925.

59. letnik.

Zopet P.P. vlada.

Pretečeni teden je odigral Pašič zopet eno od svojih navadnih iger. Danes teden je na presenečenje svoje lastne stranke in celo samih ministrov predal parlamentu ukaz o izpopolnjeni ali rekonktruirani vladi. Tega ni storil osebno, ampak je zopet »zbolel«, da se za več dni ne sreča z drugimi prvaki svoje stranke, predvsem pa z onimi, katerimi je seveda sveto obljudil, da jih sprejme v vlado, pa tega ni storil.

Stara PP. vlada proglašena za novo.

Pašič je stal na čelu volilne vlade in proti parlamentarnemu redu in načelu ni podal ostavke, ko se je sestal novi parlament, ampak je na vse mogiče načine zavlačeval, mešal ter v negotovost zavajal politične kroge in javnost. Komaj se je parlament sestal, je bil že odgoden, a ko je Pašič velikonočne praznike raztegnil na en celi mesec in ko je bila volilna PP. vlada skoraj tri mesece neparlamentarno na krmilu, še Pašič vedno ni podal ostavke in otvoril krize, da se potom zaslišanja in posvetovanja predstavnikov parlamentarnih skupin na dvoru razčistili položaj.

Kar je Pašič napravil, je bilo tajno in zahrbitno. Tudi z radičevci se je »razgovarjal« sam in po svojih najrazličnejših posredovalcih, a pri tem je imel že v žepu ukaz proglasitve stare PP. vlade za novo.

S tem proglašom je po možnosti vse še poslabšal, kajti v to vlogo je poleg samostojnih demokratov Priboičeviča, Žerjava in Lukiniča, sprejel še radikal Uzunoviča in Simonoviča, ki sta bila s samostojnimi demokrati najbolj vneta za uničevanje hrvatskih mandatov, odvrgel je pa dosedanjega radičalskega ministra Staniča, ki je pomirljivega značaja, — in samostojnega demokrata dr. Krizmana, ki zadnji čas ni bil zadovoljen in soglasen s tem, kar je delal Priboičevičev prvi opora minister dr. Lukinič (afera Thurn-Taxis, izvajanje protihrvatske obzname itd.).

Radičevci in radikali.

Po znanih spokorniških izjavah radičevskih pravkov, zlasti pa Pavla Radiča, nečaka Stjepana Radiča, ki je ponovno naglašal, da goriv tudi v sporazumu in imenu svojega strica, Pašičevi ljudje niso mogli dovolj priovedovati in razglasiti o sporazumu med radikali in radičevci, med najmočnejšo srbsko in najmočnejšo hrvatsko stranko, ali med dvoje najmočnejših skupin v sedanjem parlamentu. Kar čez noč je postal Pašič prvak sporazuma. — Na vse to pa pride sedaj kot pest na oko ponovna PP. vlada! — Za slepomislenje posebej določeni radikalni agenti pa še vedno pravijo, da se v

delu za sporazum ni ničesar spremenilo. »Razgovori« glede sporazuma so samo podaljšani in če kdo vpraša: do keda, se pa reče: za par mescev, do jeseni, — kar je treba po vsem, kar se je doslej že zgodilo, takole tolmačiti: Prvo in glavno je, da ostane Pašič na oblasti, pa če bi se »razgovarjal« tudi na večno.

Radikalno vodstvo in sporazum.

Pošteni in pravi sporazum, ki bi dal za prvo vsaj boljšo in pravičnejšo upravo v državi, pa naj ga sklenejo in izvedejo kar naenkrat tudi radikali in radičevci, bi vsakdo najodkritosrčnejše pozdravljal. Res je tudi, da so mnogi radikali, ki iskreno želijo pravi sporazum, a samo to je, da se glas teh poštenjakov danes slabo sliši v radikalni stranki. — Prvo besedo ima danes v tej stranki družba, ki noče sporazuma. — V tem leži vse! — Vse, kar se danes počenja, ima samo namen, oslabiti misel sporazuma in vrste opozicije, da se na razpadu in razslzu zgradi ne sporazum, ampak vsemoč Pašičeve politike in oblasti.

Kar se Pašiča tiče se je že v par slučajih brezdvomno pokazalo, da noče sporazuma. Med vojno najprej na Krfu, kjer je izjavo (deklaracijo) o Jugoslovenih proglašil za nekaj, kar je samo »na videz za zunanji svet«, potem ženevski sporazum, ki ga je podpisal, ko se je po svoji izjavi že poprej odločil, da ga ne bo držal in izvedel, v skupni državi pa imamo najboljši dokaz za to v tem, da je Pašič po volitvah v marcu 1923 poslal svoje odlične strankine člane v Zagreb po znani »Markov protokol«, ki ga je zavrgel, ko so opozicionalci vse svoje obljube izpolnili, radikali pa vse obljubljeno in zagotovljeno poteptali, četudi se je od njih zahvalovalo samo to, kar dajejo v celiem kulturnem svetu vladajoče stranke same od sebe. Da vodi radikalno vodstvo sedaj razgovore in pogajanja o sporazumu v prvi vrsti potom dr. Laze Markoviča, Janjiča in drugih, ki so bili pod pošteno Davidovič-Koroščevim vladom obtoženi kot glavni korupcijonisti, je še posebno poglavje v presojanju vspodbujenosti današnjega radičalskega vodstva za sporazum.

Blok narodnega sporazuma.

Ki je od srbske strani glavna zasluga poštenega politika Davidoviča, od prečanskega pa dr. Korošca, ker lani radičevci niti enega samega dela te popustljivosti niso kazali, ki jo imajo sedaj napram Pašiču, daje duševno in stvarno jamstvo za pošteno in pravilno rešitev vsega tega, kar se vsteva v sporazum ter se pod tem imenom tudi razume. Naziranje dr. Korošca o ureditvi skupne države Srbov, Hrvatov in Slovencev se je strinjalo že z mnogimi poštenimi radikalni od Stojana Protiča do

Zdravnika sta me pregledala. Stabni zdravnik iz bolnice, s katerim je bil mestni poveljnik bržkone govoril o meni, je reklo:

»Leva noga je malo krajsa.«

»Nič ne de!« je odgovoril drugi. »To ne ovira.«

Potem mi je roko položil na prsi in rekel:

»Ustroj telesa je dober. Zakašljajte.«

Zakašljal sem kar se da slabo, a on je kljub temu našel, da imajo moje prsi dober glas, ter pristavl:

»Le poglejte barvo obraza . . . zdrava kri.«

Ker sem videl, da me vzamejo, ako nič ne rečem, sem odgovoril:

»Jesih sem pil.«

»Ol! je vzkliknil. »To je dokaz, da imate dober želodec, ker imate jesih radi.«

»A jaz sem šepast!« sem rekel obupan.

»To naj vas nič ne skrbi«, mi je odgovoril ta človek.

»Noga je dobra, vam pravim.«

»Kljub temu, je izpregovoril župan, »pa mladenič še pa že od mladih nog. To je znano po vsem Pfalzburgu.«

»Leva noga je nedvomno prekratka«, je takoj odgovoril zdravnik iz bolnice, »in to oprošča od službe.«

»To je res!«, je zopet povzel župan! »jaz sem prepričan, da bi fant ne prenesel dolgega marša. Pri drugi etapi bi obležal.«

Prvi zdravnik ni reklo nič več.

Mislil sem že, da sem rešen, kar me vpraša podprefekt:

»Saj ste vi Jožef Bertha?«

»Da, gospod podprefekt!«, sem odgovoril.

»Dobro, gospodje!«, je nadaljeval in vzel iz listnice neko pisanie, »poslušajte!«

In pričel je čitati pismo. V njem je bilo povedano, da sem stavil, da pojdem v Zabern in da bom hitreje prišel nazaj kot Pinakel, da sva prehodila pot prej nego v treh urah in da sem jaz dobil stavo.

Nesreča je hotela, da je bilo to res! Pinakel, tisti klopov, me je vedno zmerjal s »šepcem«, in v svoji jezi sem stavil z njim. To je vedelo vse mesto, zato nisem mogel trdit, da ni res.

Ker sem zmešan in osupal stal tukaj, mi je rekel prvi zdravnik:

»S tem je vprašanje rešeno. Kar oblecite se.«

Nastas Petrovič in tako je jasno, da bi moč in sloga bloka narodnega sporazuma še vnaprej krepila in privrgovala poštene in častite člane radikalne stranke za uresničenje velikega dela — pravega in poštenega sporazuma.

Invalidski zakon.

Predhodnica sedanje vlade je nameravala predložiti narodni skupščini novi invalidski zakon, kojega načrt je bil izdelan skupno z Udruženjem vojnih invalidov in sodelovanjem velikega prijatelja Udruženja in častnega člena g. dr. F. Ježa, bivšega načelnika v ministrstvu za socialno politiko. Ta zakon bi vsaj deloma zboljšal gmoten položaj vojnih žrtev. Sicer je bilo tudi v tem načrtu še marsikaj pomanjkljivega in bi si želeli boljšega, a po dolgih letih čakanja, stradanja in trpljenja bi pač nas zadovoljil kolikor toliko. Pa pride padec Davidovičeve vlade in invalidski zakon je zopet splaval po vodi, kakor že parkrat poprej.

Po časopisnih vesteh je sedanje ministrski svet sprejel načrt novega invalidskega zakona, ki bi naj bil v kratkem predložen narodni skupščini v odobritev, oziroma uzakonitev. Kakor pa kaže ta načrt, bo novi invalidski zakon zelo slab, za vojne žrteve naravnost nesprejemljiv. Tako sedanji načrt ne priznava Udruženju vojnih invalidov kot zakonite organizacije vseh vojnih žrtev države. Menda je že postalo Udruženje premočen faktor ter se bojijo kontrole. Zato je treba Udruženje razbiti. Da udruženju zadajo še hujši udarec, mu hočejo odvzeti vse dohodke, ki jih je doslej imelo in ki so mu omogočali, da je vsaj deloma blažilo bedo in gorje invalidske raje. Menda misli ministrska gošča, ki ne pozna trpljenja in pomanjkanja, da će ne bo močne in enotne invalidske organizacije, invalidi za državo sploh eksistirali ne bodo. Zato proč z njim, invalidi pa naj ostanejo uboge pare. V upravo narodnega fonda, ki tvori jedro invalidskega zakona in ki bo glavni činitelj v bodoči invalidski upravi in ki so mu zasigurani v to svrhu znatni dohodki, naj pridejo ljudje, ki nimajo srca do invalidov, da bodo o vojnih žrtevah odločali ljudje, o katerih imamo do seda slabe izkušnje, ker so se izkazali za nespodbne in da se zopet ne bo vedelo, kam gre denar, ki je namenjen za invalide. Ne bilo bi pa v upravnem odboru narodnega fonda zastopnika invalidov.

Poviški na pokojinah so tako malenkostni, da je naravnost sramotno, tako slabo nagraditi one, ki so to državo ustanovili. Po novem načrtu bi bile pokojnine za vse invalide-neoficirje enake, pač pa znatno nižje kot vse pokojnine, ki so bile predvidene v kateremsibidi dosedanjem načrtu. Enakopravnost in bratstvo pa se kaže v tem, da se deli invalide-oficirje iz prečanskih krajev in one iz Srbije

LISTER.

Zgodbe napoleonskega vojaka.

Frančoski spisal Erckmann-Chatrian; preložil Al. B.

6. nadaljevanje.

In roko položivši mi na ramo, je pristavl:

»Lepo je to, Jože . . . povem ti, da boš korporal, še predno bo konec vojne.«

»Saj sem vendar šepast!« sem vzkliknil razdražen.

»Šepast!« je odgovoril Kelc, ter se smehljal in mežital; »šepast! To nič ne de, s takim obrazom pride človek vedno naprej.«

Komaj je bil končal, ko so se odprla vrata naborne komisije. Werner, drugi orožnik, je pogledal skozi vrata in zaklical s surovim glasom:

»Jožef Berthal!«

Jez sem vstopil kar se da šepanje in Werner je zopet zaprl vrata. Župan in kantonski svetovalci so sedeli v polkrogu na priprstih stolih, gospod podprefekt in gospod Špancer pfalčburški v sredi v naslonjačih, tajnik Frelih pa pri svoji mizi. Izžrebanec iz Harberga se je pravkar zopet oblačil, neki orožnik mu je pomagal pripeti naramnice. Ta novinec z dolgimi, rjavimi, čez obraz visečimi lasmi, razgaljenim vratom in odprtimi ustmi je bil podoben človeku, ki ga peljejo na vislice. Dva zdravnika, štabni zdravnik iz bolnice in še drugi v uniformi, sta se pogovarjala sredi dvoran. Okrenila sta se proti meni in rekla:

»Slécite se!«

In jaz sem se skleklo do srajce, katero mi je Werner potegnil čez glavo. Drugi so me opazovali.

Podprefekt reče:

»Zdrav dečko.«

Te besede so me jezile, vendar sem odgovoril vlijudno in ponižno:

»A sem šepast, gospod podprefekt.«

In obrnivši se k tajniku, je zaklical:

»Sposoben za službo!«

V strašni obupanosti sem se zopet oblekel.

Werner je poklical drugega, jaz pa nisem pazil na nič več . . . Nekdo mi je pomagal v plaščeve rokave. Hipoma sem bil zunaj na stopnicah. Ko me je Katarina vprašala, kaj se je zgodilo, sem globoko vdihnil. Bil bi telebnil po stopnicah, da me ni obdržala teta Marjeta.

Sli smo ven skozi zadnja vrata in prekoracili mali trg. Plakal sem kot otrok in Katarina tudi. Pod tržiščem smo obstali v senci in se objeli.

Teta Marjeta je vpila:

»Lopovi . . . zdaj jemljejo celo šepce . . . pohabljen!« Vse jim je dobro! Naj še nas vzemol!«

Ljudje so se zbirali okrog nas. Mesar, ki je tam na platu sekal meso, je rekел:

»Za božjo voljo, teta Marjeta, molčite . . . Se zaprih was bodo!«

»Naj me le zapro, pobijejo naj me!«, je kričala. »Jaz pa pravim, moški so strahopetci, da dopuščajo take grozovitost!«

Ker pa se je bil približal mestni narednik, smo šli, kajde dalje, zavili pri kavarni okrog oglja in stopili v naše stanovanje. Ljudje so nas opazovali z oken in govorili: »Se eden, ki pojde v vojno.«

Ker je gospod Gulden vedel, da bosta teta Marjeta in Katarina na dan popisovanja prišli h kosilu, je bil dal pristnosti od »Zlate ovce« nadavano gos in dve steklenici dobrega alzaškega vina. Bil je prepričan, da me takoj izpuste — kako je torej strmel, ko nas je videl vstopiti tako obupane.

»Kaj pomeni to?« je rekel, potisnivši svilnato kapo nazaj na plešasto glavo in gledajoč nas s široko odprtimi očmi.

Jaz mu nisem mogel odgovoriti; zgrudil sem se v naslonjač in se spustil v jok. Katarina je sedla k meni ter mi roko položila okrog vrata. Pričela sva še bolj ihteti.

Teta Marjeta je pa rekla:

»Lopovi so ga vzeli!«

<p

in Črnegore ter bi bili slednji znatno na boljšem kot pa invalidi-oficirji iz prečenskih krajev. Pri voznih olajšavah bi se nam ne nudila nobena večja ugodnost, kot po sedanjem začasnem invalidskem zakonu.

Udruženje je vedno odločno zahtevalo na vseh mero- dajnih mestih, da se v novem zakonskem načrtu sprejme določba, ki bo dala reduciranim invalidom možnost obnovitve postopka za zopetno priznanje obiležja vojnih invalidov, da se jim tako popravijo storjenje krivice. O kakem upoštevanju te naše zahteve ni v osnutku niti govor.

Po dolgih letih vendar enkrat dobimo invalidski zakon, tako si je mislil marsikateri tovariš zadnje čase, posebno ko je čital vest, da je ministrski svet sprejel načrt istega. Če pa pregledamo malo natančnejše ta nov načrt, pa vidimo, da z invalidskim zakonom, kakor ga predvideva ta načrt, skoraj ničesar ne pridobimo, temveč da še skoro to zgubimo, kar smo si s težavo in trudem pribujevali, in

Upajmo, da še pride do izprenemb in da bodo naši poslanci brez razlike strank se zavzeli za nas, da dobimo to, kar nam pripada po božji in človeški postavi, nameč življenje, vredno človeka. Seveda pa bo tudi Udruženje storilo vse, da se ta načrt izprenemi in zboljša.

Tovariši, priša je velika doba! Oklenite se svoje organizacije! Zavedajte se važnosti iste. Zakon bo odvisel od nas in našega nastopa. Zato glejte, da se odzovete klicu svoje organizacije, če Vas ista pokliče, da bo znal vesvet, da zahtevajo invalidi svojo pravico in prav ničesar drugega.

Gospodarski drobiž.

O splošnem pomanjkanju denarja.

Vsi stanovi v naši državi že tožijo več nego eno leto o splošnem pomanjkanju denarja. Naša agrarna in raznimi naravnimi bogastvi obilno založena država trpi na občutnem pomanjkanju denarja in to po ugotovitvi gospodarskega časopisa iz tehe razlogov:

V državi, kakor je naša in v kateri je pretežna večina prebivalstva kmetskega stanu, ne more biti denarja v obilici, ker kmet, akoravno je imovit glede posesti in poslopij, vendar le po navadi ne poseda veliko denarja. Le nekaj časa po vojski, ko je bilo glavno vprašanje — vsakdanji kruh in katerega je bilo tedaj malo, tedaj je še bil naš kmet precej založen z denarjem. A ti zlati časi so minili, vsakdo ve, da je s kmetskim denarjem pri kraju. Splošno pomanjkanje kmetskega denarja občutijo prebrido: obrtniki, trgovci, krčmarji; samo davčne oblasti so navidezno še vedno prepričane, da je naš kmet bogatin.

Glavni vzrok, da ječijo vsi sloji v naši državi radi pomanjkanja denarja, je obubožanje in zadolženje kmetskega stanu.

Druge države, ki so naravno veliko manj bogate nego naša, si pomagajo do denarja s podpiranjem industrije, a pri nas je ravno nasprotno! Kmeta oblasti izzema potom davkov, industrijo pa tirajo v pogin poleg davčnih bremen še šikane.

Naša država je bogata na vinu, živini, lesu, tobaku itd., a z vsemi temi dobrinami ne moremo v inozemstvo, ker doslej še nismo sklenili menda nobene pametne in za nas res dobičkamosne trgovske pogodbe s kako sosedno državo. Med nami in sosedji pride po večkrat na leto do trgovskih dogоворov, a ko bi se morala skleniti trajna trgovska pogodba, se pogajanja razbijajo in mi moramo naše vino doma popiti, meso sami pojesti,

»Da, kaj mora človek doživeti!« je rekla teta. »To kaže dovolj, kako zlobni so ti ljudje.«

Čedalje bolj se je razvnemala in govorila:

»Torej ne pride več revolucija? Ti rokovnjači bodo vedno gospodari?«

»Počasi, počasi, teta Marjeta, pomirite se«, je rekel gospod Gulden. »Za božjo voljo, ne kričite tako. Jože, povej nam nakratko in pametno, kako je bilo. Zmotili so se ... saj ni mogoče drugače ... Ali župan in bolnični zdravnik nista nič rekla?«

Vzdihajoč sem pripovedoval, kako je bilo s pismom. Teta Marjeta, ki še ničesar ni vedela o tem, je dvignila stisnjene pesti in vpila:

»O hudobnež! Še enkrat naj pride k nam ... s sekiro mu razdrobim bučol!«

Gospod Gulden je bil hudo osupel.

»Kaj?« je rekel. »Ali nisi takoj zaklical, da to ni res? Torej je vendar res?«

Ker sem povesil glavo, ne da bi odgovoril, je pristavil s sklenjenimi rokami:

... nič ne premisli ... Kakšna neprevidnost! ... Kakšna neprevidnost!«

Med tem je hodil po sobi gorindol. Potem je sedel, da si obriše naočnike, in teta Marjeta je rekla:

»Da! pa ga kljub temu ne dobe ... Nič jim ne pomaga vsa zloba: še noco bo Jože vgorah, na poti v Švico.«

Gospod Gulden je postal resen, ko je slišal te besede. Nagubančil je čelo in čez nekaj časa reklo:

»To je nesreča ... velika nesreča ... Saj je Jože res šepast ... to se pokaže pozneje ... ne bo marširal dva dni, pa bô zaostal in zbolel. Vi pa nimate prav, teta Marjeta, da tako govorite in mu dajete slabe svete.«

»Slabe svete?« se je razvnemala ona. »Vi bi torej tudi radi videli, da bi bili poklani ti mladi ljudje?«

»Ne«, je odgovoril on, »jaz ne ljubim vojn, posebno takih ne, v katerih stotisoč izgube svoje življenje enemu samemu na čast. A teh vojn zdaj ni več. Zdaj ne nabirajo vojakov več zato, da si osvajajo slavo in dežele — zdaj je treba braniti domovino, katero sta častihlepnost in trimoštvo zapletla v nevarne zmešnjave. Zdaj si vse želi mir. Po nesreči pa se Rusi pomikajo naprej. Prusi se vežejo z njimi, in naši prijatelji Avstriji čakajo samo ugodne pri-

tobak sami pokaditi itd. Ker naši vladinovci ne sklepajo trgovskih pogodb s sosednimi državami, k nam ni tujezemškega kapitala, ampak kopni od leta do leta domač kapital, ker smo navezani na uvoz raznih industrijskih izdelkov.

Da je pri nas vedno manj denarja, je temu tudi vzrok pomanjkanje inozemskih kreditov. Koj po vzpostavitvi naše države smo še dobili kaka posojila v inozemstvu, a ker nismo plačevali obresti, nam je ta denarni vir že ne zaprt, pa vsaj močno otežkočen.

Koliko denarja bi nam bile lahko vrgle dajatve Nemčije na račun vojne odškodnine. Koliko milijonov komadov poljedelskih strojev, orodja, tovornih avtomobilov, katere nam je že tekom 6 let dala Nemčija kot vojno odškodnino, a vse to blago je deloma propadlo vsled naše malomarnosti po raznih kolodvorih po Srbiji, deloma se je pa kot vsled malomarnosti pokvarjeno prodalo za eno tretjino resnične vrednosti. Lepe milijone bi nam vsako leto vrgel tobak. A kako je s prodajo, z nakupom in zopetno prodajo našega tobaka, o tem so žalibog iz prakse naši slovenski sadilci tobaka več ne dovolj poučeni.

Kmet in industrialec, izžeta od previsokih davkov, trgovskih pogodb nimamo s sosedji, inozemskih kreditov ni, dajatve na račun vojne odškodnine po nemarnosti propadajo itd., ali se potem smemo čuditi, da pri nas na obup vseh slojev kopni naš domač denarni kapital kakor sneg pod žarki spomladnega solnca!

Zitni trg.

Na našem žitnem trgu se od zadnjega poročila niso zgodile večje spremembe. Ameriška pšenica se vključuje protivnemu odporu uvaža v vedno večjih količinah, ker so naši mlini po daljših poizkusih vendar prišli do prepričanja, da se izplača, ker je moka iz ameriške pšenice enako izdatna, kot naša, dasi je bolj sivkaste barve ter ne daje tako lep beli kruh, kot naša. Nekateri mlini sicer še trdijo, da daje ameriška pšenica preveč otrobov, haje 25—30 odstotkov, drugi pa to zanikaljo, ker so že pogodili način, kako treba pri mletju postopati z ameriško pšenico. Ameriška pšenica

like, da padejo čez nas; ako mi ne gremo proti njim, pridejo oni k nam, kajti kakor leta 93. bomo imeli vso Evropo proti sebi. To je torej čisto nekaj drugega, nego naše vojne v Španiji, na Ruskem in Nemškem. In še jaz, kakor sem star, teta Marjeta, ako bo nevarnost večja in bodo potrebovali ljudi iz časov republike — še jaz bi se sramoval, da bi v Švici delal ure, med tem ko bi drugi braneč domovino prelivali kri. In pa še to si zapomnite: uskoke zaničujejo povsod. Kdor je storil kaj takega, nima nikjer več obstanaka, nima ne očeta ne materje, niti doma, niti domovine ... Tak človek sam sebe razglasil za nezmožnega, izpolnovati prvo dolžnost, ki je ta, da svojo domovino ljubi in ji pomaga, tudi ako nima prav.«

Za en hip ni reklo nič več ter resnega obraza sedel k mizi.

»Jejmo«, je rekel po kratkem molčanju. »Ura je pravkar dvanašt odbila. Teta Marjeta in Katarina, sedita tja-le.«

Sedi sta in pričeli smo jesti. Premišljeval sem besede gospoda Guldena, ki so se mi zdele dobro utemeljene in resnične. Teta Marjeta je stiskala ustnice ter se včasih ozrla name, da bi mi misli čitala z obraza. Nazadnje je rekla:

»Jaz se pač malo zmenim za deželo, kjer jemljejo rodbinske očete, potem ko so bili mladeniče odpeljali. Ko bi bila na Jožetovem mestu, bi pobegnila takoj.«

»Čujte, teta Marjeta«, sem ji odgovoril. »To veste, da ničesar ne ljubim tako, kakor mir in pokoj, kot izobčenec pa bi ne maral pobegniti v druge dežele. Kljub temu pa storim, kar želi Katarina: ako hoče, naj grem v Švico, pa pojdem!«

Katarina je povesila glavo, da bi skrila solze, in rekla tiho:

»Nočem, da bi te imenovali uskoka.«

»Dobro, potem naredim kakor drugi«, sem reklo. »Pa pojdem še jaz v vojno.«

Gospod Gulden pa je reklo:

»Vsak je prost, vendar me veseli, da Jože misli tako kot jaz.«

Potem je bilo zopet tiho in okrog dveh je teta Marjeta vstala in vzela košaro. Videti je bila potrta in je rekla:

se sedaj prodaja, postavljena v Postojno: vrsta »Rofafé« (1 hl te vrste tehta 78-80 kg) 420 D, La Plate (79 kg težine) 425—430 D za 100 kg. Cene so torej nekako padle, dasi so na ameriških borzah poskočile, kar pa pri nas ne bo vplivalo na povišanje cen ameriškega žita, ker ne more drugače z našimi, evropskimi konkurenči.

Naša domača pšenica se vsled neznatnih zalog čvrsto drži, vendar se pa tudi v Vojvodini opaža nagnanje k zmernejšim cenam, ker so začeli trgovci uvažati v Vojvodino madžarsko pšenico, ki je enake kakovosti, kot domača, pa precej cenejša. Uvoz ameriške in madžarske pšenice še bo trajal par mesev, do nove žeteve, ko se bo pokazalo, ali bo lahko naš domači pridelek izpodrinil inozemskega.

Zivahnja je trgovina s koruzo. V Bački, Sremu in v Vojvodini se dovaža mnogo blaga na trg in izvozničarji delajo dobre kupčje z raznimi inozemskimi tvrdkami. Mnogo koruze gre v Rumunijo, druga se zopet spravlja po Donavi do Braile ob Črnem morju, odkoder se po morju izvaja v Belgijo in Nizozemsko, dosti koruze pokupi tudi Čehoslovaška.

Za ostale žitne vrste in za poljske pridelke je položaj istotako ugoden. Zelo čvrsto se drži oves, kateremu cene polagoma rastejo, ker so zaloge zelo izčrpane. — Kupuje ga v glavnem vojaška uprava za prehrano konj, nekaj se ga pa proda tudi za izvoz. Ječmen je brez prometa. Za fižol je malo zanimanja, za izvoz prihaja v poštev samo pisani, za belega ni zanimanja.

Moki so se cene učvrstile ter polagoma naraščajo. Ce bodo poizkusili z ameriško pšenico povoljni, potem bodo tudi moki cene nazadovale. Dva največja mlina v naši državi, »Zagrebški paromlin« in »Union« v Osjeku sta kupila nekaj sto vagonov ameriške pšenice; ko pride ta moka na trg, potem bodo cene znatno nazadovale. Tudi madžarska moka, katero uvažajo nekatere tvrdke, bo spremnljivo vplivala na naše cene. Cene so sedaj v trgovini na veliko, sledi: Bačka pšenica 470—475 D za 100 kg.

Koruz, bačka in sremska, promptna (takošnja) dobava 180—187 D; terminska (dobava za pozneje) 190 do 195 D.

Oves bački 310—315 D, južno-srbski 285—290 D.

Fižol 150—160 D.

Moka, dvojna nularica 680—690 D.

Otrobi 170—175 D.

Stanje letosnjih setev je zelo povoljno. Po službenih poročilih ministristva za poljedelstvo je stanje zimskih setev sledeče: V oblasti Vranje odlično, prav dobro v oblasteh: mariborski, podonavski, valjevski, šumadijski, timočki, niški, skopljanski, raški, užički, kruševaški, tuzlanski in vrhanski. Srednje dobro je v oblasteh: ljubljanski, sremski, bački, podrinski in bihački, bolj slabo pa v primorsko-krajiški, osješki, beografski, dubrovniški in sarajevski oblasti.

Pomladanske seteve se vsled ugodnih vremenskih razmer zelo dobro razvijajo. Poljske miši izginjajo, žitnih bolezni se je še malo pojavilo. Poljska dela so že po večini dovršena in tudi koruza je po večini že posojana. Vobče je pričakovati letos ugodne žetve.

Spominjajte se Dijaške večerje!

»Jože, mene nočes poslušati, a nič ne de: z božjo pomočjo bo vse minilo. Ako Bog da, se vrneš, in Katarina te bo čakala.«

Katarina se me je oklenila in pričela jokati, jaz pa še bolj, tako da je bil celo gospod Gulden solzan.

Slednjič sta šli Katarina in njena mati po stopnicah dol, in teta mi je še od spodaj zaklicala:

»Obišči naju še kaj, Jože!«

»Bom«, sem odgovoril in zaprl vrata.

Komaj so me nosile noge. Se nikdar se nisem čutil tako nesrečnega. Se danes se mi krči srce, ako se spominjam na to.

VII.

Od tega dne se nisem zmenil za nič več. Odkraj sem se še včasih usedel k delu, a moje misli so neprestano hodiči k drugod, in sam gospod Gulden mi je reklo:

»Le pusti, Jože ... porabi ta čas, dokler boš še pri nas, in obišči Katarino in teto Marjeto. Jaz še vedno upam, da te izpuste, a kdo ve? Ljudi potrebujejo tako nujno, da se stvar morebiti zavleče.«

Sel sem torej vsako jutro v Vier-Winden in dan prebil pri Katarini. Sicer sva bila žalostna, a vendar srečna, da sva se videla. Ljubila sva se še bolj od prej, ako je to sploh bilo mogoče. Včasih je Katar

Politični ogled.

DRZAVA SHS.

Pašić je še vedno bolan, bolan je tudi skupščinski predsednik Trifković. Ta obolelost — v Beogradu pravijo, da je politična — je eden prvih vzrokov, da novina PP. vlada še ni nastopila, kakor je običajno, in da se vse zavlačuje v nejasnost in negotovost.

Od ponovne vlade nacionalnega bloka je znano samo, da je takole sestavljen:

Ministrski predsednik: Nikola Pašić; socialna politika: Marko Gjuričić; prosjeta: Svetozar Pribičević (sam. demokrat); zunanje zadeve: dr. Momčilo Ničić; vere: Miša Trifunović; pravda: dr. Edo Lukinić (sam. dem.); narodno zdravje: dr. Slavko Miletić; javna dela: Nikola Uzunović; kmetijstvo in vode: Krsta Miletić; pošta in brzojav: Velja L. Vukičević; šume in rudniki: dr. Gregor Žerjav (sam. dem.); izenačenje zakonov: dr. Milan Srškić; finance: dr. Milan Stojadinović; agrarna reforma: Milan Simonović; trgovina in industrija: dr. Prvišlav Grisogono (sam. dem.); vojna in mornarica: Dušan Trifunović; notranje zadeve: Boža Maksimović; promet: Ante Radojević.

Novoimenovani ministri so: dr. Prvišlav Grisogono (sam. dem.), inž. Ante Radojević, dr. Milan Srškić in Milan Simonović. Iz vlade so izstopili: dr. Hinko Kriman, Andra Stanič, dr. Gjuro Šurmin in dr. Mate Drinčović. Državni podtajniki ostanejo še nadalje isti.

To je poslovna ali delovna vlada, ki bi morala stotiti pred parlament s svojo izjavo in s svojim delovnim programom. To se pa ne zgodi in parlament samo čaka, da sekcije in odbori izdelajo razne zakonske predloge, ki so pa bili že pred volitvami napovedani.

V delu so sedaj sledeči

zakonski predlogi:

O tisku, o stanovanjskih zadevah, interkonfesionalni in zakon o pravoslavni cerkvi.

Predlog stanovanjskega zakona je v odboru že govoril in pride na glasovanje pred skupščino. Vladna večina je odbila vse predloge naših poslancev, ki so se najodločneje zavzemali za socialno pravičnost.

Načrt interkonfesionalnega (verskega) zakona je zelo nasproten duhu katoliške svobode in če bo sprejet tak, kakoršen je, katoliška Cerkev z našo državo ne bo mogla skleniti konkordata.

Zanimiva skupščinska seja je bila v pondeljek. Vodil jo je mesto obolelega predsednika podpredsednik dr. Paleček (sam. dem.). Velik del dnevnega reda je izpolnila interpelacija poslanca Majkiča, radikalca iz Bosne, ki se v skupščini rad pretepa. Majkič stavi kot silno nujno in važno vprašanje: zakaj je z vrat Jugoslovanskega poslanskega kluba izginil napis v cirilici. — Kot na nekaj zelo važnega odgovarja zelo vneto podpredsednik dr. Paleček, češ, da je odstranitev ciriličnega napisa pravi napad, žalitev, izzivanje itd. Izjavlja sicer, naj ima vsak klub svoj pravi napis, (kar pa ni bilo v tem slučaju, ko se klub imenuje Jugoslovanski in ne jugoslavenski), kakor je stalno v cirilici ter naznanja, da je postavil posebnega stražnika, ki bo pazil na nov cirilični napis. Iz vrste opozicije so s smehom vpraševali, če bo imel tudi puško in bajonet, — in celo radikalom se je videlo, da jim je preveč gorečnosti samostojnega demokrata Palečeka.

Ko je pa poslanec Agatonovič (Davidovičevac) ponovno zahteval odgovor na svojo, že pred dobrim mescem stavljeni interpelaciji o odkupovanju tobaka in o merednostih, ki se pri tem godijo, pa ni dobil odgovora, je tudi bi se moralno na tako interpelacijo odgovoriti najdalje v petih dneh.

Končno se je izvolil odbor za načrt interkonfesionalnega zakona in na to si je vladna večina sama izvolila za prvega skupščinskega podpredsednika radikalca dr. Subotiča. Po izvolitvi se je skupščina zopet odgodila za en teden, to je do prihodnjega pondeljka. Ob zaključku seje je stavil poslanec Žebot sledeče

upravičeno vprašanje:

Majkičovo vprašanje glede tega, ker se nahaja na vratih Jugoslovanskega kluba napis samo v latinici, ste vzel zelo resno, tako da se vam je zdelo primerno, na to vprašanje odgovoriti v parlamentu v dolgem govoru, polnem ogorčenosti. Da je vaše razburjenje navidezno, zato je dokaz cirilicnega napisa na vratih radikalnega kluba. Vprašam vas: 1. Zakaj ima radikalni klub napis samo v cirilici, 2. kako se vaše izjave strinjajo s tem dejstvom? Prosim vas, da mi odgovorite ustmeno na prihodnji seji skupščine. Beograd, 4. maja 1925. — Franjo Žebot, narodni poslanec.

Jugoslovanski klub

je imel v torek popoldne sejo o političnem položaju. Po poročilu klubovega načelnika se je razvila živahnna debata, katere so se udeležili vsi poslanci kluba. Poročali so o številnih preganjanih državnih nameščencev, ki so edini politični uspeh samostojnih demokratov v Sloveniji, in o težkem gospodarskem stanju v Sloveniji. Klub je soglasno sklenil, da bo v narodni skupščini začel z odločno akcijo proti krivicam, ki se godijo ljudstvu, tako proti neznosnemu navijanju davkov, proti kršenju občinske avtonomije, odstavljanju županov, razpustitvam občinskih svetov, preganjanju srednješolskih profesorjev in učiteljev; radi popolnega zastanka izvoza živine, za kar se vlada nič ne briga, radi zanemarjenja invalidov, radi brezposelnosti, ki se v Sloveniji strašno širi, za kar ne kaže vlada nobenega smisla, in glede

drugi vprašanj gospodarskega, socialnega in političnega značaja.

Interniranje princa Jurija.

V političnem zatišju je vzbudila velikansko zanimalje vest, da je princ Jurij ali Gjorgje proglašen za umobolnega in odpeljan v Belje, kjer bo bival pod zdravniškim in drugim nadzorstvom.

Beograjska »Politika« je o tem najprej pisala: »Iz kabineta predsedništva vlade je bil izdan poseben komunikat, s katerim se obvešča javnost, da je stanje princa Jurija postalno tako, da je bilo potrebno spremeniti način njegovega življenja pod stalnim nadzorstvom zdravnika. Kralj je na podlagi člena 13. rodbinskega pravilnika za člane kraljeve hiše odredil princu Juriju stanovanje, ki odgovarja vsem pogojem in mu je dočil posebnega zdravnika. Ko bodo brali čitatelji te vrste, princ Jurij ne bo več v Beogradu.« — Razen tega piše »Politika« še naslednje: »V soboto, 2. maja, ko je odšel princ Jurij od Angjelkoviča od kostila, je prišla na polkovnikovo stanovanje policija. Preiskali so stanovanje. Preiskava pa ni dala nobenega rezultata, ki bi obteževal Angjelkoviča. Pri njem sta bila najdena dva kovčega, ki jih je pustil princ Jurij zaprt pri njem. V njih je pustil zapečateno pismo. Vse to je bilo prepeljano na urad mestne policije. Istočasno so se vrstile preiskave tudi pri Jaši Prodanoviču in pri Petroviču in pri bivšem kapitanu, sinu vojvode Mišića, ter pri Ikoniku, uredniku »Republike«. O rezultatih preiskave ni bilo mogoče nič zvedeti. Govori se, da so bili najdeni v kovčkih razni spominski spisi princa, o katerih se je že večkrat poročalo, da so namenjeni za tisk.

MALA ANTANTA.

Konferenca Male antante, ki se začne dne 8. t. m. v Sinaji, se bo po poročilih nekaterih čeških listov bavila z vprašanjem združitve Avstrije z Nemčijo, z razmerjem držav Male antante do Bolgarije in do sovjetske Rusije in z vprašanjem pristopa Poljske k Mali antanti. Združitvi Avstrije z Nemčijo bodo države Male antante odločno nasprotovale.

O DOGODKIH V BOLGARIJI

je izdala angleška komisija očividcev obširno poročilo. Ta spomenica pravi, da je bilo samo v času, ko so Anglezi bivali v Bolgariji, najmanj 4000 oseb zaprtih in več sto oseb brez sodbe usmrčenih. Vso moč ima v rokah vojaška kamarila. Poročilo navaja dalje, da je sedanja bolgarska vlada za časa svoje vladavine dala ob soditi na smrt več tisoč oseb. Poročilo zaključuje s sledečimi predlogi: 1. Proti zaporom in usmrtitvam brez obsodbe naj vlože vse vlade svoj protest; 2. zastopnikom Anglie in Zedinjenih držav naj se dovoli obisk kaznilnic; 3. število vojakov naj se 31. maja zopet zniža in 4. volitve v Bolgariji naj se izvrše popolnoma svobodno, da pride do veljave pravo menjenje ljudstva. — Ko se je to poročilo objavilo, so napravili londonski delavci velikanski protestni obhod.

OBČINSKE VOLITVE V FRANCIJI.

Dne 4. t. m. so se v Franciji izvršile občinske volitve. Desničarji-nacionalisti so razvili silno agitacijo ter so močno upali na velike uspehe ali celo na pravo zmago. Vsa agitacija pa ni pomagala in levicarski blok, ki je sedaj na vladu, je imel nepričakovano velike uspehe.

1/4 litra toples vode

in ena vrečica znanega praška za umivanje glave »Sampon s črno glavo«, katerega lahko za din. 3.50 povsod dobite — več ne potrebuje, ako želite dati vašim lasem najpriprosteje naravno nego.

»Sampon s črno glavo«

se stopi v topli vodi takoj, da krasne mehke pene, čisti iznenadeno, ohrani zdravo kožo na glavi, zavaruje nastanek luskin in da lepo negovane in začesanje prikladne lase.

Dobiva se v vseh lekarinah, drogerijah, parfumerijah,

Edini proizvajalec: Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlem.

Važno je, da pri nakupu posebno

naglašate dostavek »s črno glavo.«

Prireditve.

Jarenčani! V nedeljo, dne 24. maja t. l., bo napravila mariborska velesrska srečna v Vašem lepem kraju svojo celodnevno prireditve. Ta dan bo Jarenčina kakor vedno do sedaj pokazala, da je in da bo ostala znamenita in delevna v verskem in narodnem kulturnem delovanju. Zato že od danes dalje mislimo in pripravljajmo, da bo 24. maj v Jarenčini veličasten dan katoliške in narodne mladine! Bog živi!

Kapel. Naše bralno društvo priredi v nedeljo, dne 10. maja, ob petih popoldne v Radencih pri g. Maršiku gledališki igri »Trije tički« in »Prisiljen stan je zaničevan.« Domačini in sosedje, prijatelji poštene zabave, prijazno vabljeni!

Cezanjevi pri Ljutomeru. Naše bralno društvo je letos priredilo že drugo gledališko predstavo in sicer »Županovo Micko« in šaloigro »Prvi april.« Videla se je ve-

lika pozitivovalnost in neutrašenost igralcev, izmed katerih so nekateri prvi nastopili na odru. Pri »Županovi Micki« posebno dobro igrali pisač Glažek, g. Podgorska, Andre, dobro g. Windberg, a tudi drugi so izvršili dobro svoje vloge. Pri »Prvem aprilu« je posebno dobro nastopil župan Zagorec, lesni trgovec Lipovec, županova žena Reza, Polonica je bila malo preveč boječa; v splošnem so tudi vsi igrali dobro. Moški pevski zbor pod vodstvom gospoda Zahlera iz Ljutomera je zapel med odmorom nekaj lepih pesmic. Vobče so bili ljudje zelo zadovoljni, zato upam, da se kaj takega priredi večkrat. S spoštovanjem: Vsevd.

Sv. Križ na Murskem polju. Prostovoljno gasilno društvo občine Staranovava ophaja svojo 20letnico dne 1. junija t. l., to je na binkoštni pondeljek. Vsa društva v okolici se iskreno prosijo, da ta dan ne priejajo svojih veselic!

Prostovoljno gasilno društvo v Obrežu pri Sredšču ob Dravi priredi v nedeljo, dne 28. junija t. l. v Vrbnici. Vaupotičevem gaju veliko veselico s srečolovom, na kar se cela okolica že danes obvešča in vabi. — Odobor gasilca v Obrežu.

Orlovska srečna Marija Nazarje. Prireditve se ne vrši dne 31. maja, temveč na Vnebohod, dne 21. maja.

Tedenske novice.

Samostojno republikanska politična kaša. Cela Slovenija beleži g. Puclju na črno plat, ker je v ustavotvorni skupščini s svojimi poslanci tako vneto glasoval za centralistično ustavo in celo kot minister dolgo časa pokorno gladil Pašičeve brado. Ko se je Puclja navolil Pašić, ga je pognal in Pucelj se je zatekel s svojimi samostojnimi med srbske zemljoradnike in postal na videz oster nasprotnik Pašića, pred katerim je poprej pokorno poklekal. G. Pucelj je postal opozicionalni zemljoradnik do zadnje nedelje. V času, ko je bil Pucelj pod Pašičevim žezlom polještico ustavo in njegovo podrepnuščvo pred Pašičem in njegovi delski minister, se je pojabil bivši socijaldemokrat Albín Prepeluh s svojim »Avtonomistom.« Prepeluhov list je poleg Žerjavovcev najbolj krtačil in trgal Pucelja, njegovo ministrovanje, njegovo brezvestno glasovanje za centralistično družbo. V času, ko je bil Pucelj Pašičev minister, je g. Prepeluh hvalil SLS kot edino stranko, kateri lahko Slovenija zaupa svoje težje po osvoboditvi iz verig centralizma. Ko je pa tudi v Sloveniji Radičeva brezvestna gonja za mirovorno republiko začela poganjati klasje, se je g. Prepeluh naenkrat prelevil iz stroga slovenskega avtonomista v mirovornega republikanca po Radičevem konceptu in je kot republikanec pri zadnjih volitvah kandidiral ter popolnomu propadel. — Sam Radič je izdal republiko, se izrekel za monarhijo, za udejstvitev in branitev vidovdanske ustawe, za kojo je glasoval Pucelj in katero je grajal in napadal g. Prepeluh, in glejte, zadnjo nedeljo se je pod ravnočar opisanimi dejstvi v Ljubljani doigral čudež, ki bi bil do pred leti mogoč samo na Balkanu in ne v sredini Slovenije. — Zadnjo nedeljo se je vršil v Ljubljani občni zbor zastopnikov Samostojne. Ob tej priliki sta kot prva govornika nastopila Radičev poslanec Kelemina iz Sredšča ter socijalni demokrat, avtonomist in republikanec Albín Prepeluh. Za tema dvema je šele govoril Pucelj in drugi samostojni vrhovni apostoli. Vsi govorniki so se zedinili, da se sestavi odbor iz šestih članov in ta bodo sklenili združitev Radičevcev v Sloveniji s Puceljevo Samostojno. Dve stranki, ki sta si bili pred dnevi še nasprotnej kot ogenj in voda, sta si podali v nedeljo roko za združitev in to radi tega, ker Radičevci hočajo za vsako ceno v Pašičeve vlado, kar se jim bo najbrž tudi posrečilo, in dobro z vladne mize bi bil tudi po dolgem času rad deležen g. Pucelj in po zdravih človeških pojmi politično nerazumljiva mešanica g. Prepeluh. Od zadnje nedelje naprej imamo v skupnem piskru samostojno republikansko politično kašo, ki se že kuha in se bodo Radič, Pucelj in Prepeluh potrudili z vsemi silami, da prodere duh te čudne jedi pod Pašičev nos.

Latinica ali cirilica? Skoro ves omikan svet se poslužuje v pisavi in tisku latiniskih črk, t. j. istih, katere rabimo mi Slovenci. Velesrski bi radi latinico spodrinali in nam vseili cirilico, katere naši ljudje niso navajeni. Celo v narodni skupščini so začeli Pašičevi in Pribičević-Zerjavovi ljudje kljubovati našim poslancem s cirilico. Tako je podpredsednik narodne skupščine, dr. Pivko prijatelj dr. Paleček na vrata našega Jugoslovanskega kluba pritrdiri napis, na katerem je cirilica na prvem mestu. Pred vchodom v klub radikalne stranke pa je pritrdiri napis samo v cirilici. Vsled tega je Jugoslovanski klub odstranil napis v cirilici. V pondeljek, dne 4. maja, je podpredsednik dr. Paleček v narodni skupščini imel dolgi govor proti g. dr. Korošcu in je slavil cirilico. Njegov govor je bil tak, da se mu je velik del zbornice smejal. Slovenski poslanci so klicali radikalom in samostalnim demokratom: Vi imate svojo cirilico, a mi Slovenci ostanemo pri latinici. Ko so velesrski poslanci kričali, da je cirilica nas osvobodila, je tudi dr. Pivko ploskal in si od veselja drgnil roke. Mi pa pravimo: Nismo sovražni temu, kar imajo Srbi, ali naših starih pravic si od nikogar ne damo vzeti.

Somišljeniki dr. Pivka po deželi tajijo, da bi bil g. dr. Pivko glasoval za novi davek delavcem, hlapcem in delklam. Resnica je, da je poslanec samostalno-demokratske stranke, znani dr. Pivko dne 31. marca, ko se je šlo za začasni državni proračun, glasoval z velesrskimi Pašičevimi in Pribičevimi poslanci za zvišanje starih in za upeljavo novih dakov. Tega niti dr. Pivko ne tajil. Vsi, ki ste strašno obteženi z novimi in zvišanimi starimi davki, zahvalite se dr. Pivku, dr. Žerjavu in njihovim tovarišem. Industrijci in podjetniki so že te dni začeli ubogim delavcem odtegovati za mesec april 20 do 48 dinarjev za nov delavški davek. Davkoplăcevalci,

glasovali za nove davke. Njih časopis »Jutro« je nedavno pisal, da Slovenija ni preveč obdavčena . . . Taki so dr. Pivkovi ljudje!

Mariborske novice. Prvi maj, ki je že dolgo vrsto let delavski praznik, je praznovalo mariborsko delavstvo dobrojno in mirno. Kolik razloček med delavskimi prireditvami in orjunko-sokolskimi! Spomladansko toplo dnevi so oživeli tudi Maribor. Solska mladina prireja na vse strani majniške izlete, odrasli ljudje hite ob prostem času venkaj v mariborsko okolico, občudovat in se divit nad naravo. — V lepih majniških dnevih je na Dravi opazovati, da paroma iz Pale v Maribor in odtod proti Slavoniji in celo do Belgrada dnevno po šest in še več splavov. — Zadnjo soboto smo izročili materi zemlji truplo v četrtek umrlega č. g. župnika Janeza Sušnik. Pokojni je bil rodom iz Ljubljane, a je kot duhovnik služboval do svoje smrti na Štajerskem. Bil je dolgo časa župnik na Črešnjevcu pri Pragerskem, svoj pokoj je preživel v Mariboru kot pregledovalec cerkvenih računov pri ordinariatu. — Zadnji petek je bila v Mariboru pokopana č. šolska sestra Veronika Kralj, doma od Sv. Križa pri Ljutomeru. Rajna je bila v Mariboru znana kot bolniška strežnica.

Na Teznu pri Mariboru so leta 1915 zgradili velik premikalni kolodvor z obsežnim tirom. Do danes še 20 posestnikom, katerim so odvzeli zemljo in celo hiše, niso plačali ne zemlje, ne najemnine. Ti reveži, ki so po večini železničarji, morajo plačevati celo visoke davke od zemljišč, od katerih ima edini dobček državnega, oziroma prej južna železnica. Poslanca Franjo Žebot in Štefan Šaleža sta dne 4. maja vložila na ministra železnic ostro interpelacijo, v kateri zahtevata, da se krivica, katera se godi prizadetim, popravi in se jima izplača odkupnina, najemnina in povrne davek. Če je Avstrija napravila krivico, pa naj nova država to popravi!

Okržni agrarni urad v Mariboru, kateri bi imel biti s 1. majem likvidiran in njega posli preiti na veliko županstvo, odnosno na srežka poglavarska ostane še do 1. novembra t. l. V zadevah agrarne reforme se je torej interesentom še nadalje obračati na ta urad.

Smrt našega moža pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Žalostno so peli naši zvonovi na prvi dan Marijinega meseca. Spremljali smo k zadnjemu počitku enega naših najboljih mož, Ivana Hercer iz Gornjega dola. Nesrečen padec pod voz je naredil konec njegovemu plemenitemu življenu. Kako silno smo ga ljubili zaradi njegove nesebičnosti, odkritosrčnosti, požrtvovalnosti, zaradi njegovega načinjenega in verskega predstirjanja, je pokazala njegova zadnja pot na pokopališče. Stotine mož in žena se je solzilo, ko smo jemali slovo na grobu. Počivaj v miru, dragi naš dobrotnik in prijatelj! Tvoj vzgled naj nam sveti vedno v našem življenju!

Novica od Sv. Barbare v Slov. gor. Na belo nedeljo so imeli naši naprednjaki v Šabedrovem »štoku« sestanek, na katerega je prišlo 16 ljudi, a med njimi le 5 demokratov. Ko jim je dr. Gorišek razložil program JDS, so ti, ne naprednjaki, ampak verski mračnjaki, ustanovili krajeno organizacijo samostalne demokratske stranke. Odborniki so: g. Šabeder, velesamostojnež Kocpek, kateremu so kleščali menda tako presolili njegovo samostojno-politično godbo, da se je obrnil k demokratski. Tretji je vsem še v spolinu g. R., upokojeni župan jablanski in četrti pa veleknjični g. Korošec v Žikarcah. Prvemu bi svetovali prenobljevanje božjih zapovedi, a tako, da bo kaj pomagalo; drugega vprašamo: še nisi dovolj osmešen?» tretjemu pravimo, naj raje mirno uživa penzion in zadnjemu pa tihom ne uho povemo, če hoče biti res demokrat, bi že skoraj čas, da plača svoj delež od novih zvonov, kar pa tudi prvimi trem ne bi toliko škodovalo, ker nikakor niso tako ubogi, kot so zajavkali v 3. številki »Kmetijskega lista.«

Sv. Janez Nepomučan na Radelju pri Marenbergu. God sv. Janeza se letos obhaja po sledičem redu: V petek zvečer, dne 15. maja, ob šestih večernice. Sobota, 16. maj, god sv. Janeza, prvo sv. obhajilo ob šestih zjutraj, nato je več sv. maš in prihajajo procesije, ob desetih pridiga in slovesna sv. maša. V nedeljo, dne 17. maja, je ob desetih predpoldne služba božja in sta dve sv. maši, popoldne ob dveh pete litanijske Marijine. Križevi pondeljek, dne 18. maja, prideta procesiji iz Marenberga in iz Remšnika. — Ljubi maj, krasni maj, konec zime je tedaj! Majnik je najlepši mesec v letu. Narava obhaja svojega vstajenja god, gozd in log sta zeleni, travnik je posvečen Mariji, obhajamo pa v njem tudi spomin sv. mučenca Janeza Nepomučana, ki so ga naši predniki toliko častili; vseporovsod se najdejo ob vodah in mostovih njegovi kipi. Če prideš v tem lepem in milem mesecu, dne 15. maja, proti večeru na lepi griček, prijazni hribček sv. Janeza, uro hoda od marenberškega trga proti vzhodu, in stopiš v cerkev, se bodeš čudil, kako je osnažena in ovenčana, divil se boš njeni prostornosti, širokosti in visokosti, njenim krepkim zidovom, lepi razsvetljavi ter dragoceni opravi. Vprašaš se: Odkod vse to? Od kaj vse to? Odgovor je lahek: Vse to so spomeniki, so znaki hvaležnosti in češčenja do velikega češkega svetnika sv. Janeza Nepomučana. — V 10. letih, t. j. leta 1935, bude minilo 200 let, ko je bila dovršena božjepotna cerkev, ki meri v dolgosti 40 m in ima tri ladje. Meseca velikega travna leta 1735 je prišel od Sv. Andraža na Koroškem, kjer je bil takrat sedež lavantske škofije, škof Jožef I. Ozvald grof Attems in se je mudil tukaj dva dni. Prvi dan je bila posvetitev cerkve, drugi dan birma istotam. Birmancev je bilo 2777, isto leto je prišlo okoli 20.000 romarjev. Vsa dragocena cerkvena in mašna oprava je darovana od požných romarjev. Lepo sliko sv. Janeza za veliki oltar je darovala dominikanska prednica v Marenbergu Katarina Suzana grofica Grotta. Posebej je omeniti krasni kelih, ki se rabi le ob večjih slovesnostih; ima podobo sv. Janeza in latinski napis, ki pove, da je kelih daroval romar svojemu črnomučnemu patronu sv. Janezu v čast in naj bi se tega romarja spočinjal pri vsaki sv. maši, pri kateri se rabi

imenovani kelih. Da so se pri tej cerkvi nekdaj godila posebna uslužanja in znamenja, o tem pričajo kipi na vseki strani velikega oltarja in svežnji palic, darovani od ozdravljenih bolnikov. Tukaj so se v prejšnjih časih zbirali v lepem sporazumu Slovenci iz Dravske doline in Nemci iz Srednje Štajerske, pridigovalo se je v obeh jezikih, molilo v obeh jezikih, pelo v obeh jezikih. V bližini cerkve je stala nekdaj posebna hiša za duhovnike, tudi je imela cerkev svoja posestva v Marenbergu in blizu Maribora. Ko je cesar Jožef II. vse božje poti v državi prepovedal, je tudi naša cerkev to občutila, med svetovno vojno pa je še zgubila svoje krasne zvonove. Današnja božja pot je le majhen spomin minulih lepih časov, a Bog daj, da bi se razmire v naši lepi Dravski dolini tekom 10 let toliko zboljšale, da bi se zamogla cerkev za 200letnico znotraj in zunaj dostojo prenoviti. — V zadnjih desetih letih bivše Avstrije je bil Sv. Janez središče mlađinske organizacije za Marenberg, pa tudi za druge dele Dravske doline, zlasti sta imeli marenberška Mlađinska zveza in Dečkiška zveza ponajveč tukaj svoje sestanke in prireditve, prvotno sicer v trgu pri »starji pošti«, pozneje pri Sv. Janezu, deloma v cerkveni hiši, deloma na prostem pod lipo. — Za 200letnico se namerava izdati zgodovinska knjiga s slikami, kjer bode popisana zgodovina Sv. Janeza, prelepe larenberške Kalvarije, nekdanjega samostana in gradu ter onih krajev Dravske doline, ki so s tem v zvezi. Razpravljalo se bo tudi o krajevinslem imenu Marenberg.

Okrajna hranilnica v Slov. Bistrici — žrtev vladnega nasilja in dr. Pučnikovega koristolovstva. Imeli smo lepe čase, mirne dneve, ko še ni bilo v Slov. Bistrici dr. Pučnika. Komaj je prišel kot novopečeni doktor, že je hotel biti v vsakem odboru. Da je prišel v mestnem občinskem svetu do besede, se je vezal z Nemci. Seveda je to tajil po časopisu. Celo glede Katza ni priznal, da je Nemec, dasiravno je star Katz pred vojno vsakemu Slovencu privočil najmanj vislice. Tega Katza je dr. Pučnik napravil za podzupana. Ko so pa prišle letos državnozborske volitve, so Nemci tega Pučnikovega slovenskega podzupana volili kot nemškega kandidata. Od tega časa dr. Pučnik molči kot grob o svojem podzupanu. Dr. Pučnik je ustavil tudi orjuno. In da nihče ne bi dvomil, da je to njegovo deio, postavljal je sedež orjune v svojo pisarno. Tudi z elektriko nas je osrečil in sicer s tako, ki je blizu polovicu dražja, kot ona naših sosedov, četudi je vsa falskega izvora. Samo eno ga je bolelo, da mu ljudstvo ne zaupa in ga ne spravi v ravnateljstvo tukajšnjih dveh denarnih zavodov. Ko je imel nekoč okrajni odbor voliti nekaj odbornikov iz okrajno hranilnico, se je bridko pritoževal, da ni SLS poslala v odbor tudi nekaj demokratov ala dr. Pučnik. Izbruhne svoje nevolje nad delovanjem hranilnice, ki pa nikakor ne odgovarjajo resnici, je dr. Pučnik poslal vladu in zahteval, da se nam odvzame ta zavod. Vlada je žal ugodila dr. Pučniku, ugrabiša nam hranilnico in jo zagnala v žrelo orjunskega demokratov. Mi protestiramo zoper tako nasilje in korupcijo! Ko ljudstvo ne mara orjunaških demokratov, pa si s silo vzamejo, kar njim nikakor ne gre!

Tatovi zasačeni. V okolici Sv. Janža v Halozah, občina Ptujška gora, so letošnjo zimo dozdaj tatvine na dnevni red. Vsak teden se je slišalo o novem vlonu, med drugimi so vlonili pri Sv. Janžu pri posestniku Mihaelu Muštafu v Župečji vasi. Odnesli so vso vino in krompir, kar je bilo pripravljeno za delavce, vso opravilo, kakor: motike, krampe, škarje, glaže, kuhiško posodo, sploh vse, kar je bilo količaj vredno. Pri drugih posestnikih zopet vino in meso, koružo, neki ženski celo denar. Po dolgem zasledovanju in jih arretirati, in sicer: Franca in Štefana Fideršek od Sv. Janža. Oba sta imela zvezo z nekim sorodnikom Štefanom Godec v Slov. Bistrici. Vsi so tatvine priznali. Vse tri so žandarji oddali okrajni sodniji v Slovenski Bistrici. Mnogo ukradenih reči se je našlo. Vsa čast črnomorski žandarmeriji, ki je imela zelo mnogo truda po teh bregovih, predno je prišla tej tatinski družbi na sled.

Štiridesetletni službeni jubilej. Svojo 40letnico kot pristavnik veleposestnika g. Vincenca Glatza na »Anafou« pri Ptiju je slavil te dni g. Ivan Vavpotič. V službo je stopil dne 1. maja 1885 in je služil hiši od tedaj naprej neprenehoma marljivo in zvesto. Kljub svoji visoki starosti — steje že 72 let — je slavnostnik še vedno popolnoma čil in zdrav in opravlja svojo službo potlej kakor prej.

Zaprtje okrajne ceste Rogatec—Žetale za težke vožnje se podaljša do 16. t. m., ker popravilo radi slabega vremena še ni gotovo.

Osebna vest. Za vsled smrti notarja Jurija Detiček v Celju izpraznjenje notarsko mesto je dejelno sodišče v Ljubljani imenovalo substitutom g. Juro Detiček, notarskega namestnika, kateri je pisarno že otvoril.

Kaj se je zgodilo novega pri Sv. Joštu na Kozjaku? Na belo nedeljo se je vršil občni zbor KZ, na katerem se je izvolil načelnikom Martin Avberšek p. d. Lešnik v Lipu, podnačelnikom domači č. g. župnik, tajnikom Baltazar Avberšek, kmečki fant, p. d. Travnikov v Lipu, in gospodarjem Franc Koren p. d. Banovšek v Lipu. V širši odbor so bili kot zastopniki občin izvoljeni: za Strmec Fr. Ramšak p. d. Ramšak, in Valentin Mešl, p. d. Skudovnik, in za Globoko: Fortunat Javornik p. d. Žg. Podlesnik, in F. Borovnik p. d. Žg. Goljčar. Izvolitev imenovanih, zlasti načelnika, je častna nagrada za mirno in uspešno delovanje v prospektu SLS pri zadnjih volitvah. Izvoljeni možejo pa so tudi porok, da bi i nadalje in vsikdar na ponosnem Kozjaku vihrala zastava naše krščanske in slovenske KZ za krst častni in svobodo zlato. Bog pa daj svoj blagoslov! — Sredi šolskega leta je bil od Sv. Trojice v Slov. gor. na visoki Kozjak premeščen g. učitelj Karol Štokelj, dosedanj g. učitelj Stanko Terčak pa prestavljen v Marenberg. Vzroki premestitve so pri zadnjih volitvah. Novodošlemu g. učitelju naše popolno zaupanje s srčno željo, da plodno deluje med nami v prospektu šole in mladine naše.

Vsi pa v doseglo čim lepših uspehov krepko sodelujmo! — Vsled težke bolezni zaobjubljeno mašno knjigo je davorala župni cerkvi sv. Jošta velika dobrotnica Frančiška Hrustelj, p. d. Hrusteljka. Knjiga je prav lepa in stane 1006 dinarjev. Bog povrni velikodušno darilo na priprošnjo sv. Jošta s tem, da ji ohrani in utrdi ljubo zdravje ter varuje hišo in lepo posest nesreč in nevarnosti.

Roparji okradli cerkev v Petrovčah. V Petrovčah v Savinjski dolini je znana daleč naokrog slovita božja pot. Iz cele Savinjske doline prihajajo množice vernikov, poklonit se Mariji, ki stoluje v župni cerkvi v Petrovčah. Hvaležni verniki poklonijo potem v zahvalo Brezmadežna marsikako dragocenost. Kip Matere božje v Petrovčah je bil okrašen z dragocenimi verižicami in prstani, ki s svojim bleskom niso samo razveseljevali pobožnih Marijinih častilcev, ampak vzbujali pohlep pri marsikakem brezvesnežu. Ta pohlep po zlatu je bil tudi vzrok velikega cerkevnega ropa, katerega so v noči od 1. na 2. maja izvršili dosedaj neznani zločinci. V cerkev so vlonili skozi vrata pod stolpom. Odprli so jih s črtalom od pluga, katerega so pozabili na licu zločinka. V cerkvi so se najprej spravili nad kip Brezmadežne. Z lesto, katero so našli pod stolpom, so došli do kipa in sneli z vrata tri zlate verižice z dragocenimi kamni, medaljoni in zlatimi križi in eno verižico, katero je nosil kip Ježuška. Zločinec je pustil na kipu še dve kroni, žezlo, 7 prstanov in eno verižico. Po oropanju Marije so se zločinci spravili nad oltar. Odprli so tabernakelj in ukradli umetniško izdelano dragoceno monštranco in ciborij, iz katerega so v bogokletnem zločinstvu iztresli posvečene hostije po oltarju in po tleh. Oropane predmete so potem zavili v dve zavesi, katerih se iztrgali iz spovednic. Potem so z bogatim plenom, katerega vrednost znaša najmanj 200.000 dinarjev, neznano kam pobegnili. Rop je prvi opazil cerkovnik Josip Nučič, ki je prišel zjutraj ob % na pet odpirat cerkev. Našel je vrata odprt, poleg njih pa vlonisko orodje. Tako se ga je polastila strašna sumnja, da je bila cerkev oropana. Odprt tabernakelj in raztresene hostije so to potrdile. Za vlonilce je bila zelo ugodna nevihta, ki je baš tisto noč razsajala. Dasiravno sta goreli, kakor po navadi, v cerkvi dve žarnici, jih to ni nič oviralo pri zločinskem početju. Vsekakor so pa morali razmire v cerkvi dobro poznavati, ker so si izbrali res same najdragocenejše stvari. Mogoče je, da so bili domačini, ali pa, da so ob prilikih številnih romanj cerkev dobro ogledali ter nato sedaj izvršili svoje zločinsko dejanje. Orožniki so pridno na delu in upati, da se jim posreči zločinci izslediti ter zaklad vrniti cerkvi, katerega sama v sedanjih časih nikakor ne bi zmogla nadomestiti.

Novice iz Vojnika. V našem sicer mirnem kraju se se dogodili v zadnjem času slučaji, ki nas razburjajo do skrajnosti. V dobi šestih tednov je v bližini trga štrikrat gorelo, poprej trije veliki kozolci, zadnjo nedeljo zvečer pa je pogorelo Francu Legvarter vse gospodarsko poslopje razven hiše, ki je k sreči zdana in z opeko krita. Nečak čudno je, da nastane požar vsako drugo nedeljo proti polnoči, in tudi to, ker je zadnji pogorelec član tukajšnje požarne brambe skozi celih 30 let. Pomagal je stražil druge, na videz bolj ogrožene kozolce, začelo je pa njegovo poslopje goreti in je pogorelo do tal. Ceravno so bile tri požarne brambe v kratkem na licu mesta, se ni dalo razven živine rešiti ničesar. Nesrečni se priporoča usmiljenim srcem! — Sedaj pa drugo: Kakor se vidi, je to storila hudobna roka pri vseh požarih in vprašanje je: Kdo dela ubogim ljudem tako gorje? To je nekaj groznega in če ta hudobne že res nima nobene vesti več, inel mi vsej naj nekaj človeškega čuta, da bi ubogo ljudstvo v tako nesrečo ne spravljalo. Saj si vsakdo lahko predstavlja, kaj se pravi dandasova nova poslopja staviti, posebno če denarja ni, ker ljudje so pač le za male svote zavarovati. Naše oblasti pa prosimo nujne pomoči in varstva!

Novice iz Vojnika. Kakor večinoma po vseh župnjah, tako se je tudi pri nas ustanovilo društvo treznosti. Precejšnje število mož in mladeničev se je dalo vpisati, za kar jih bodi vsa čast. Pa to število ne odgovarja vojniški župniji, vsled tega vabimo še ostale trezne misleče može in mladeniče, da pristopijo k omenjenemu društvu in s tem napovejo boj pričevanju, ki je žalibog pri nas zelo razširjeno. Dogaja se potem, da se ljudje med seboj pobijajo, na cesti pa roke in kolena lomijo, kar še ni dolgo od tega, da se je zgodilo. Upati je, da se še bodo ostali možje in mladeniči dali vpisati v društvo treznosti in s tem naredili konec temu pogubnosnemu pričevanju. Najbolj žalostno je pa to, da občinska oblast vsega tega ne vidi.

Dr. Farčnik, srezki poglavjar v Šmarju pri Jelšah ne zna več slovenski, ali pa ga je sram slovenskega jezika. Slovenskim občinam svojega kraja je poslal tako le srbohrvatsko okrožnico in še to komaj čitljivo: »Srezki poglavjar Šmarje pri Jelšah, dne 17. 4. 1925. Broj 25-mob. Spisak siromašnih vojnih obveznika, kojima daje opština hranu za tri dana in obuč. Svi opštinskim predstojnicima v području ovog sreza! Po postojčim propisima je dužna svaka opština v sluč

mirojubnega značaja in poštenega življenja. Imel je že delj časa znanje z dekletom, ki ga je pa, kakor se sliši, vodila za nos. Hotel jo je pripeljal na dom, kar so mu pa mati-vdova in drugi domači odsvetovali, oziroma branili, ker jim ni bila po volji. Usodnega dne mu je, kakor se govori, izvoljenka baje odpovedala, češ, posestva ti mati ne da, mene je že tega sram. To ga je gnalo v obup. Vzel je doma vrh, hoteč se obesiti, kar mu je pa brat odvzel, in nato tudi verigo. Tolažbe od strani, ki bi to lahko preprečila, menda ni bilo. In to ga je pognalo v smrt.

Reven invalid s 100% delanezmožnosti prosi usmiljenje na srca pomoći v obliku stare obleke za otroke in v denarju. Sem oče šesterih mladoletnih otrok, sam sem težko bolan na ledvicah in pljučah, tako da ne morem nič zaslužiti. Živimo v velikem pomanjkanju glede živeža in glede obleke. Vsako podporo sprejema za ubogega in revnega invalida: Uprava »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.

Pošten najditelj. Bilo je letos o Veliki noči, ko sem se po opravkih vozil s hčerko in sinom v Maribor. Na cesti čez Lajtersberg v mesto je zgubila moja hčerka večjo soto denarja, kar pa ni takoj opazila. Za nami se je pripeljal neki gospod z gospo ter nam velel voz ustaviti in vpraša, če ni kateri od nas česa zgubil. Ko je moja hčerka vsa preplašena potrdila, da je zgubila knjižico z denarjem, ji je gospod dal ves znesek nazaj, rekoč: »Ne zahtevam nič najdnine, le to si dobro zapomnite: če boste vi kedaj kaj našli, dajte vse pošteno nazaj.« Poštemenu najditelju izrekam tem potom najprisrčnejšo zahvalo. — Janez Rokavec, župan v občini Žice.

Darovi za Dijaško večerijo v mesecu aprilu: Knjigovez Koračin v Mariboru 100 din., dr. Anton Jerovšek, zgubljeno stavo 100 din.; poštni višji kontrolor Fr. Čuš dobijeno stavo 75 din., nabran denar pri žegnu v Slivnici pri Mariboru 71 din., učiteljica Strašek Marica v Pilštanju 50 din., A. P. v Mariboru 35 din., spiritual V. Skuhala v Mariboru 30 din., 6. gimnazijski razred kot ostank za venec na grob † dr. Medveda 21 din., Duh Roza 10 din. Vsem darovalcem prisrčna zahvala! Ne pozabite Dijaško večerijo zdaj proti koncu šolskega leta! In Dijaška večerija potrebuje zelo pomoči! — Darovi se pošiljajo na Dijaško večerijo, Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Na sedmini po rajnem možu g. Jožefu Habjanču na Libanji se je nabralo za hrano revnim dijakom 183 din.

Dopisi.

Selnica ob Dravi. Pri nas smo v soboto, dne 25. m. m. hranili k večnemu počitku gospo Antonijo Burgraf. Zahvaljujemo se č. g. župniku, g. kaplanu ter pevkam za želostinke, kakor tudi vsem drugim, ki so se udeležili pogreba. Bodil jih zemljica lahka!

Vurberg. Veseli dan 1. maja je prinesel žalost v hišo Čehovo v Krčevinah. Nemila smrt je namreč utrgala družini očeta in skrbnega gospodarja v najboljši moški dobi 47 let. Rajni zapušča ženo s peterimi nepreskrbljenimi otročči. Počivaj v miru, dragi France!

Vurberg. V »Slovenskem Gospodarju« z dne 23. m. m. je poročal dopisnik od Sv. Martina, kako je tamkajšnji župnik Janko agitiral za volitve in obljudil bogove kaj vse. Tudi naš vurberški Janko je zapustil šolsko poslopje ter se podal na agitacijo po župniji ter obljudil, kako bodo delili graščinsko zemljo, če bodo volili takozvani narodni ploh. Sedaj pa tri mesece po volitvah. Dr. Pivko je bil sicer izvoljen in ima baje veliko moč v parlamentu, a volilci čakajo na graščinsko zemljo, pa nič ni, pač pa je dr. Pivko glasoval za nove davke, katere bo bridko občutil celo vsak delavec. Posebno se je naš Janko na svojem volilnem pohodu vrgel na klérikalce in duhovnike, ki po njegovem mnenju skrbijo samo za svoj žep. No, kdo pa potem skrbi za duše faranov, ako ne č. g. župnik?! Veličega junaka se je pokazal naš Janko neki zvečer pred volitvami v gostilni Klemenčič, kjer je razgret od dobre vinške kapljice skočil na stol ter kričal tamošnjim gostom, da naj volijo vsi narodni ploh, da bomo klérikalce uničili in jih tudi moramo uničiti. G. nadučitelj, Vurberg je že starca trdnjava, katero je že rajni »Stajerc« urednik Linhart naskakoval, pa smo vse napade odbili, zato se tudi Vaših napadov ne strašimo, ampak jih bomo odbijali, da Vam bo zvenelo po Vaših liberalnih ušesih.

Vurberg. Pred kratkim je prinesel »Slovenec« poročilo, da je bil na predlog velikega župana mariborske oblasti premeščen g. Mirko Lešnik, stalni šolski upravitelj šestrazredne osnovne šole z eno vsporednico in otroškim vrtcem v Marenbergu na šolo k Sv. Duhu na Stari gori. Ker je tamkajšnji šolski upravitelj Janko Lešnik brat Mirka Lešnika, bi bilo pač kaj primerno, da bi se malo zavezal za brata pri velikem županu, s katerim je gotovo v velikem demokratskem prijateljstvu, ker je bil baje na njegovem poslovilnem večeru, ko se je poslavljaj iz Ptuja kot okrajni glavar. G. šolski upravitelj Janko, potegnite se za svojega brata, da ga ne bodo Vaši demokratični voditelji po nedolžnem preganjali.

Sv. Rupert v Slov. gor. Dne 1. maja je pri nas ležalo pet oseb na mrtvaškem odru. Prvi med njimi je bil mlad mož, 31 let star, ugleden in spoštovan Matevž Kozar. V četrtek zjutraj je šel na zidario, popoldan ga pripeljejo mrtevga domov, ker je baš nekaj zidovja padlo na njega. Bil je pri priči mrtev. Mož, kakor je bil on, si pač zasluzi, da spregovorimo par besed o njem. Bil je mladenič, ko je deloval kot odbornik-knjjižničar pri bralnem društvu in bil tudi član Orla; bil je zaveden Slovenec, delaven in varčen. Sedaj pa kot mož je delal in skrbel za svojo družino, vsaka ura mu je bila draga. Trdno prepričan je bil, da je edina SLS prava stranka. S teboj zgubimo delavnega moža, katerega bomo večkrat pogresali. Bog nam daj več takih mož Tebi pa, Matevž, bodi Bog plačnik, njegovi družini in sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Sv. Ana v Slov. gor. Človek je kakor travna polja, kakor rožica pricete in zopet odcvete in ne ostane; te besede svetega pisma mi pridejo v spomin, ko poslušam tužno pesem anovskih zvonov na belo nedeljo zvečer. Nauznanjali so nam prežalostno vest, da je dne 14. m. m. umrl na vnetju pljuč v bolnišnici v Valjevu od vseh prijeljubljeni mladenič Janez Škrlec. Da je bil rajni pri vseh spoštovan, je pričala globoka potrstost njegovih domačih ter prijateljev. Še pred dobrim mesecem je vesel odrhjal služit kralju in domovini. Dragi Janez! Daleč od nas zavira bratska zemlja tvoje mlado telo, a tvoj spomin živi v naših srčih. Ker si kot prvi član anovske Mladiške zveze nas zapustil ter se preselil tja, kjer ni trpljenja in nadlog, tam kjer klije večno cvetoča pomlad in mladost. Njegovim domačim naše iskreno sožalje! Na svodenje onkraj groba!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Napaden je bil dne 26. m. m. ob 11. uri ponoči na veliki cesti v Žihlavo grede s svojo ženo Franc Budja, čevljarski mojster, od znanih pretepočev Janeza Zamude in mizarskega vajenca Alojzija Šijanc ter je dobil težke poškodbe na glavi. Mojstri, skrbite za boljšo vzgojo svojih vajencev. Kam pripelje človeka slabu tovarišja in nesrečni alkohol!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Dne 3. maja t. l. se je poročil g. Franc Pučko, bivši tajnik svetinske posojilnice, s po celi fari dobro znano gdč. Miciko Antolič iz Štrijanec. Mladeriu, nadebudnemu paru obilo sreče!

Teharje pri Celju. Sosedne župljane, posebno pa še častilce sv. Štefana iz Savinjske doline, opozarjam, da se bo dne 10. maja vršila pri podružnici sv. Štefana slovesnost blagoslovitve treh novih zvonov. Prisrčno vsi povabljeni!

Teharje pri Celju. Zgodovinska, nedavno prenovljena cerkev sv. Štefana na Teharjih pri Celju dobi tri nove zvonove, kateri bodo v soboto, dne 9. t. m., ob treh pooldne slovesno prepeljani iz Stor k cerkvi na Teharje, v nedeljo, dne 10. t. m., pa ob prilikli darovanja slovesne sv. maše ob desetih dopoldne blagoslovjeni in dvignjeni v zvonik.

Smartno ob Paki. Tukaj je po dolgi in mučni bolezni umrl vrl mladenič Ivan Krevselj. Pokojni je bil dolgoletni načelnik tukajšnjega gasilnega društva, ki ga je častno spremljalo na njegovi zadnji poti. Kako je bil pokojni prijeljubljen, je pokazal njegov pogreb, ki je bil nad vse veličasten. Udeležilo se je pogreba tudi sosedno gasilno društvo Paška vas z društveno zastavo, za kar mu bodi najlepša hvala. Naše sožalje žaljuči rodbini. Naj Ti bo, dražgi Ivan, zemljica lahka!

Naraplje pri Rečici. No, Lipe, ali si videl danes zjutraj Nackovega Petra, ko je šel na Rečico in videti je bil strašno razburjen. — Lipe: Tiko bodi, moj ljubi Peregrin! Nackov Zeter je zato tako razburjen, ker ga je »Slovenski Gospodar« zadnjič malo okrtačil, sedaj je rekel, da bo vse farške cajtence zaplenil, in ravno zato je šel v posvet k peku Faganelu in k samemu generalštab-načelniku nadučitelju Žemljču, kako uničiti te cajtence, ki njemu toliko bričkih uric povzročajo. Veš, Peregrin, kakor sem pozneje zvedel, so se takoj sestali skupaj pek Faganel, Nackov Peter in Žemljč. G. nadučitelj Žemljč so rekli: Ljuba moja komarota, ne morem Vama nič pri tem pomagati, najboljše je, da smo vse trije kar tiko, da ti preklicani klečkalci več ne zvedo za nas. Kakor vesta, imamo maslo na glavi. Lahko pridemo vse trije na imenito tržko lipo, katera sta bila vidva na dan volitev.

Rečica ob Savinji. G. urednik, evo Vam še nekaj od lomkov izza dr. Pivkovega shoda, ki se je vrnil pri gostilnici Hriberniku v Nizki. Da je dr. Pivko imel tu shod, ima poleg Nackovega Petra in peka Faganelja zasluge tudi Hriberski Joža, saj je šel Pivkota osebno povabiti v Beograd, saj zdaj govoril okoli, da je v Beogradu videl samega Miklavža Pašiča in da je bil menda pri njem na večerji in mu je Pašič obljudil vso škofovovo posest. Na dan shoda je bila Hriberska hiša vse v zelenju, da dostenjno sprejme samega dr. Pivka. Gdč. Repenšekova je tudi prinesla v nežni kratki obleki dr. Pivkotu krasen šopek, kar je Pivka iznenadilo in je rekel, da isti šopek ponese svojim otrokom, pač smola za gdč. Repenšekovo, ki je mislila, da je še dr. Pivko samski. Shod je otvoril sam Nackov Peter, ki je predlagal predsednikom nadučitelja Žemljča. To je tisti Žemljč, ki je glavni kolovodja rečičkih demokratov in ki ob vsaki priliki pravi, da je neutralen, dočim dela vedno proti naši stranki. Druge nesreče ni bilo, samo da se je udrihalo po naši stranki in da je gostilničarju Hriberniku ostala vsa pečenka, ki jo je za ta imeniten shod pripravil.

Zagorje pri Kozjem. Naznanja se vsem romarjem in častilcem Matere božje v Zagorju, da se vršita po starini navadi tudi leta dva glavna romarska shoda in sicer: I. imenovani »Zagorski shod« tri dni po prazniku Vnebohoda, t. j. dne 22., 23. in 24. maja. II. »Leskovški shod« v nedeljo pred sv. Lovrencom, t. j. dne 9. avgusta. Pri obeh shodih popoln odpustki. Vabijo se posebno letos romarji k Materi božji v Zagorje, ker so z novodošim, nam goРЕčim dušnim pastirjem zopet oživele stare krščanske šege. Poskrbelo se bo za večje število pridigarjev in spovednikov.

Gospodarske vesti.

Preizkusi gnojenja pri okopavilih. Koruza, krompir in krmska pesa potrebujejo za svoj razvoj precej dušika. To nam jasno dokazujejo nešteči preizkusi, izvedeni drugod, pa tudi pri nas. Tako nam kažejo gnojilni preizkusi, ki so se izvedli na okopavilih v minulem letu, sledično sliko: Koruza, pognojena z 250 kg čilskega solitra po ha, je dosegla povprečni večji pridelek od 500 kg zrnja in 700 kg koruznice. Če računimo čilski soliter po 5 din. 1 kg. koruza po 3 din. in koruznico po ½ din., nam je tako

gnojenje doneslo na ha 450 din. čistega dobička (na ena 256 din.). Krompir, pognojen z enako množino čilskega solitra, je dal na pognojeni ploski za 3100 kg več gomolja, kakor na negnojeni. Vzemši ceno krompirja samo po 1 din., smo dosegli čisti dobiček od 1850 din. na ha (1054 din. na oral). Krmska pesa, enako pognojena, je vrgla po ha 4120 kg več pese. Vzemimo ceno pesi samo ½ din. za kg, dobimo večji izkupiček od 3090 din., ki nam ga da tako gnojenje. Čisti dobiček pri tem je pa znašal 1840 din. na ha (1044 din. na oral). Ti kratki podatki naj zadostujejo kot dokaz učinkovitosti tega gnojila. S čilskim solitrom se gnoji pri prvem okopavanju koruze, krompirja in pese, pri čemer se ta sol raztroši enakomerno po vsej zasejani ploski. Kmalu raztopi dež in zemeljska vлага to gnojilo in ga spravi v zemljo h koreninam rastlin. Tudi letos se bodo nadaljevali zgoraj navedeni preizkusi in dobi vsak, kdor se za eno ali drugo rastlino prijavlji, za posamezen preizkus po 2½ kg čilskega solitra brezplačno. Obenem prejme tudi navodilo, kako mora pravilno gnojiti. Zavezati se pa mora na posebni prijavnici, da bo preizkus natančno po navodilih izveden in o uspehih poročal. Prijaviti se je čimprej Poddelegaciji proizvajalcu čilskega solitra v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje 16.

Mariborski tržni dan dne 2. maja 1925. Ta dan je bil dejavnivo vreme in zraven tega je pa tudi bril oster in mrzel veter, ali kljub temu je bilo 34 slaninarjev na trgu, ki so prodajali po dosedanji ceni in sicer svinjsko meso po 25 do 35 din., slanino po 21 do 25 din. in drob po 20 din. 1 kg. Domači mesarji so vstrajali pri svojih dosedanjih cenah. — Perutnine je bilo komaj 100 komadov in med temi ena raca, ki so jo prodali za 80 din. Drugače so bile cene, kakor pretečeni teden 20 do 50 din. I komad. — Domačih zajčkov ni bilo na trgu, Kozlički so se prodajali po 40 do 75 din. komad. — Krompir, sadje, zelenjava in druga živila: Krompirja je pripeljal samo en kmet en voz na trg in ga je prodajal po 10.50 din. mernik. Drugi zelenjavi so bile cene iste kakor pretečeni teden, samo solate je bilo v veliki obilici na trgu in se je prodajala po 25 para kupček, oziroma glavnata po 1 dinar veliki komad. Jajca so stala 75 para do 1.25 din. komad, maslo pa je v ceni padlo in je stalo samo 46 din. kg. Drugače pa so tudi druga živila ostala pri dosedanji ceni. — Lesna in lončena roba: Bilo jo je prav malo in se je prodajala po 50 para do 50 din. komad. — Seno in slama: Kmetje so pripeljali v sredo, dne 29. aprila, štiri vozove sena in šest vozov slame na trg in so prodajali seno po 75 do 85 din., slamo pa po 50 do 65 din. 100 kg.; v soboto, dne 2. t. m., pa radi dejavnega vremena ni bilo niti sena niti slame na trgu.

Mariborsko sejnsko poročilo. Dne 28. aprila 1925 se je prinalo na sejm: 2 konja, 2 bikov, 71 volov in 136 krav, skupaj 211 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8. do 9.50 din., poldebeli voli od 7 do 8 din., plemenski voli od 6 do 7 din., biki za klanje od 7.50 do 9 din., kavne krave debele od 5.50 do 6.50 din., plemenske krave od 4.75 do 5.25 din., krave za klobasarje od 3 do 4.25 din., molzne krave od 4.50 do 5.50 din., breje krave od 4.50 do 5.50 din. mlada živila 7.75 din. Prodalo se je 112 komadov. — Mesne cene v Mariboru: Voľovsko meso I. vrste 20 din., II. vrste 16 do 17.50 din., meso od bikov, krav in telic 15 din., telečje meso I. vrste 20 do 22.50 din., II. vrste 17.50 din., svinjsko meso sveže 15 do 30 din. 1 kg.

Mariborsko sejnsko poročilo. Na svinjski sejem dne 1. maja 1925 se je pripeljalo 340 svinj in 6 koz, 1 ova. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov starji komad 75 do 100 din., 7—9 tednov starji 125 do 150 din., 3—4 mesece starji 225 do 325 din., 5—7 mesecev starji 425 do 525 din., 8—10 mesecev starji 680 do 780 din., 1 kg žive teže 13 do 14 din., 1 kg mrtve teže 15 do 17.50 din. Koza komad 250 din. Ovca 150 din. Prodalo se je 198 komadov.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 61 do 62 din., italijanska lira 2.55 din., francoski frank 3.26 din., čehoslovaška krona 1.84 din. V Curihu znaša vrednost dinara 8.32 centimov.

ZAVŽIVAJMO VEC SADJA!

Pomen sadja v človeški prehrani je ponekod še vse premalo znan. V južnih deželah je bilo sadje prva hrana človeka, še preden je spoznal vrednost raznega živila. To je bilo mogoče tem prej, ker so nekateri južni sadeži, kot bisangi, datelji, kruhovec, fige in melone poleg raznovrstnih mandelinov, orehov in kostanjev nudili človeku vse oni snovi, ki so potrebne za popolno prehrano njegovega telesa. Drugače je bilo seveda s prebivalci severnih krajev, ki so prišli v te kraje domnevno še le ko so že poznali pridelovanje živila ter ga v ta nam

in mleko. Še danes sem največji prijatelj različnega sadja in ne tožim nikdar o kakih nerednostih glede prehrave in želodca.

Ugoden učinek sadja na človeško telo je pripisovati ponajveč takojimenovanim vitaminom, o katerih piše nemški zdravnik dr. Wegener približno tako-le:

Kemična formula in sestava vitaminov ni znana, toda to vemo, da so vitaminii hranične snovi, ki so zvezane z beljakovino, ki je za telo in zdravje absolutno potrebna. Razločujemo troje vrst vitaminov, A, B in C, ako jih ni, nastanejo v telesu različne nerednosti. Nahajajo se v sadju, mleku in zelenjavni. Mleko obsega vse tri, toda ne ustvarjajo jih živali, nego se razvijajo v vegetabilijah pod vplivom solnčnih žarkov; zato jih smatramo za »tesavrirane solnčne žarke«. Kadar se trava spremeni v seno, izginejo in mleko nima več vitaminov. Ako se mleko kuha predolgo, se vitaminii zatre, zlasti ako se kuha mleko v odprttem loncu. Ako torej otrok uživa mleko, v katerem ni več vitaminov, zatre hirati, ako ga hkrati ne doji mati. V materinem telesu so vitaminii, in otroci, ki jih doje matere, so vedno kreplejši. Vitamin A, ki je navezan na tolščo je takisto potreben za rast otroka, a ni tako važen, kakor vitamin C, ki se nahaja v sadju in zelenjavni.

Kadar nima mleko več vitaminov, to je pozno v jeseni, je je treba nadomestiti. Vitamin A se nadomesti s surovim maslom, vitamin B z namočenim prepečenjem in najvažnejši vitamin C z uživanjem sadja, sadnih sokov in zelenjav.

Zato je treba dajati otrokom prav kmalu, že v četrtem mesecu, sadnega soka in nastrganega sadja. Tudi zelenjavno naj uživa otrok čimprej. Ako se brani, mu zmanjšaj količino mleka, da postane lačen in dobi tek za omenjene vegetabilije.

Mi zdravniki, pravi dr. Wegener, smo precenjevali mleka že davno odložili. Mleko sicer je in ostanje glavna hrana dojenčkov, toda otrok uspeva bolje, ako ne ostanje predolgo in izključno pri samem mleku. Odrasla mladina pa naj nikar ne joka za mlekom, ampak naj sega rajši po sadju, če hoče ostati zdrava in doživeti visoko starost.

Vekoslav Štampar.

Mens sana in corpore sano — želi vsaka pametna mati svoji deci. Da to dosežete, izpijte dnevno po eno čašo Radenske zdravilne vode. Uvažujte iznenadljivo analizo; vprašajte Vašega lekarnarja.

NOVE KNJIGE.

Ministrant ali strežnik pri sv. maši. Maribor, 1925. Tisk in zaloga Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. 16°, 19 str. Cena 1 D in poština. — Lična knjižica ima v začetku navodilo, kako zvoniti, potem pa molitve strežnika pri sv. maši s kratkimi navodili pri posameznih delih, kaj je opravilo strežnika med sv. mašo. Odgovori strežnika so pisani v slovenskem pravopisu, da se jih lažje pravilno nauči izgovarjati. Ker se je po taki knjižici že mnogo vprašalo, je Tiskarna sv. Cirila s svojo izdajo gotovo mnogim ustregla. Cena je izredno nizka, tisk lep in razločen.

Slovenske gorice. Opis. Sestavil M. Ljubša. (Cirilova Knjižnica XIV. zvezek.) Maribor, 1925. Tisk in zaloga Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Mala 8°, 79 strani. Cena 7 D in poština. Knjiga je ponatis iz »Straže« koncem 1. 1924 in začetkom leta 1925 in obsega nekatera pisateljeva predavanja iz leta 1916 in 1917. Je samo torso, ker obsega samo: Ime »Slov. gorice«, njih obseg, razdelitev, velikost, površino, naravne pridelke, obrtništvo, prometne razmere, prebivalstvo in konečno sodbo tujcev o lepoti Slovenskih goric. Nadaljevanje »opisa« prepušča pisatelj mlajšim močem, ki imajo več časa in virov na razpolago. Pa tudi to, kar pisatelj v knjigi nudi, bude marsikoga zanimalo, posebno učitelje in učenje se mladino, ker je porabil za spis razne vire, ki dandanes niso vedno na razpolago. — K opazki na str. 78. bi radi sledče pripomnili, posebno k poglavju o narodopisu. Žal, stari običaji in navade med ljudstvom vedno bolj in bolj izumirajo. Ne samo izumirajo, tudi pozabljajo se. Skrajni čas je, da vse to zberemo in zapišemo. Kajpada je treba za njimi poizvedovati, kar najlažje storijo učitelji in duhovniki. V narodopisnem oziru ne smemo pozabiti na velikanski pomen v kulturnem in narodnem oziru naših primicij, kakor so se nekdaj obhajale posebno na Murskem polju in v Slovenskih goricah. — Knjižici želimo obilo uspeha in kmalno nadaljevanje od katerekoli strani. Cena je primeroma tako nizka.

MALA OZNANILA.

Učene pri dveletni učni dobi Ekonom, samec, 28 let star z in dnevi placi se sprejme daljšimi spričevali vinogradništva in gospodarstva, želi spremeniti službo. Cenjene ponudbe na upravo »Slov. Gospodarja.« 549

Lajšo službo išče za stalno pri poštenih ljudeh. Naslov v upravljanju. 549

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perlu Fran Repič, sodarski mojster v Ljubljani, Kočojevska ulica 18. 555 4-1

Deklica brez matere od 10 let naprej se sprejme za svojo pod dobrimi pogoji. Naslov v upravljanju. 566 2-1

Vrtnarja išče vlastelinstvo Sestine pri Zagrebu; nastop takoj; vrtnarji imajo prednost. 547 2-1

Mlad ekonom, iščem primereno službo na večjem ali manjšem posestvu, vstopim tudi v službo kot praktikant. Ponudbe je poslati na upravljanje. 545 2-1

Zanesljiv, priden in trezen oskrbnik išče primerne službe na večjem posestvu ali v skladišču. Nastop po dogovoru. Ponudbe na A. J. W., poštno ležeče, Žalec. 533 2-1

Sprejme se vajenc za milarsko stroko, ki naj ima dobra spričevala in je poštene staršev; pogodba ustmeno. Anton Lah, umetni valjenci mlini, Zg. Poljskava pri Pragerskem. 536 2-1

Posestvo, 3 velike njive, sadonosnik, travniki, redi se lahko 6 glav živine, zidana hiša tik farne cerkev, blizu Maribora za 125.000 D na prodaj Pojasnila v trgovini na Grajskem trgu 2. 573 2-1

Malo posestvo na prodaj: pet oralov, zemlje, nekaj njiv, travnika, sadnega drevo in hoste. Hiša zidana in gospodarsko poslopje v dobrem stanu. Cena 80.000 kron. M. Vodnik, Sevnica ob Savi 46. 571 3-1

Lepo posestvo se proda: okoli 3 orale: vinograd, njive, sadonosnik, gozd, poslopje; bližu šole in cerkev, tričetrt ure od postaje, sposobna za vse. Obreht, Racje 128. 554

Proda se malo posestvo, četrt orala njive, hiša zidana, 2 sobi, kuhinja, hlev za 2 kravi in svinje. Jožef Vidovič, Sp. Hoče. 550 3-1

Proda se zidana hiša z električno razsvetljavo ob glavni cesti v prometnem kraju, blizu postaje, sposobna za vse. Obreht, Racje 128. 556

Lep travnik se proda v Rupecih; zglasiti se je pri Ant. Kraner na Ropovem v Zamarovki. 561 2-1

Na prodaj posestvo v Sp. Zerjavcih h. št. 57, četrt ure od Sv. Lenarta. Obstoji iz lepega vinograda, hiše in sadonosnika. Cena 20.000 D. Ponudbe sprejema notar Fran Stupica pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Proda se posestvo z mlinom brez konkurenco. Ivan Kovač Črešnjevec 1, Slov. Bistrica.

Kdor hoče kupiti veliko ali majhno posestvo, gostilno, žago, vinograd z viničarijo, naj se oglaši pri Josipu Grošl v Slivnici pri Mariboru. 560

Inkernat po najnižji ceni pri Ferd. Hartinger, Aleksandrova cesta 29. 531

Gasilna društva — pozor! — Proda se po ugodni ceni dobro ohranjen voz za moštvo. Pojasnila daje prostovoljno gasilno društvo na Babnem pri Celju. 564

Moški, ki se brijetе, pozor! — Brusati hodijo okoli po svetu, večinoma tuji, ki brusijo britve, škarje itd. računajo veliko nabrusijo pa dostikrat slabo. Če imate kaj za brusiti na pr. škarje, nože, britve ter dežnike za popraviti, obrnite se vselej na domačega obrtnika. Ker Jurij Cimerman pri Sv. Urbanu pri Ptaju Vam vsem prav dobro in mnogo ce neje napravi. 559 5-1

Lepo dobro kislo zelje kupi Lovrec, Maribor, Glavni trg, vrsta olja, zelena tabla. 567 Gostilničarji, pozor! — Prvovrstno ogrsko salamo 1 kg 100 D, polemendolski sir, polnomasten, velikoluknjast 1 kg 48 din. priporoča delikatesna trgovina Angela Čeh-Vršič v Ljutomeru. 568

Dobra oskrba. Katera deklica sirotka brez staršev, 13 do 14 let starca, dobrega srca in pobozna, bi šla h. gospoj brez hčerke v oskrbo. Bila bi zaveden prekrbljena. Naslov v upravljanju. 555 3-1

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perlu Fran Repič, sodarski mojster v Ljubljani, Kočojevska ulica 18. 555 4-1

Dva srednje težka konja kupi Matija Obran, Loška ulica 15. Maribor. 552

Izjava. Podpisani Janez Sabeder v Vajgnu izjavljam, da nisem nikakor plačnik za dolge, katere bi napravil moj sin Henrik Sabeder, mesarski pomočnik. Janez Sabeder. 557

V nedeljo, dne 17. maja bodo imela Hranilnica in posojilnica v Smarjeti pri Rimskih Toplicah izredni občni zbor, in sicer po večernicah ob 3. uri popoldne. 562

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. 3. Poročilo načelstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno načelstvo. 572

Prva trsničarska zadružna v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah r. z. z o. z. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925 ob 8. uri zjutraj v gostilni Kaučič s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Pot

Rentabilno posestvo z zelo rodovitno zemljo v Slovenskih goricah blizu Maribora. Proda se lepo posestvo, aron dirano, približno 6 km od Maribora med Sv. Marjeto na Pesnici in Jarenino, 36 orakov rodovitnih njiv, travnikov in malih gozdov, na glavnih cestah, obstoječe iz gospodarskih poslopij: 1 hiša za gospodarja, prenovljena, 1 hiša za oskrbnika, velik hlev in preša z gumno in kolarnico in 3 viničarska poslopja in vsem živim in mrtvym inventarjem za 520.000 D. Plaćilne ugodnosti. Cenj. ponudbe na Reisman, Maribor, Aleksandrova cesta 6 ali Vojnaščinska ulica 6. 529 3-1

Prodajata se zaradi selitve dve posesti v tako dobrem stanju, pol ure od mesta Ptuj, vsako približno 10 oralov in obstoječe iz njih, travnikov in lepim, novim z opeko pokritim poslopjem. Posesti ste načina, kako mirem kraj, pravni za vsakega, ki ljubi mir. Interesenti se naj oglašajo pri g. Tomažu Zartl, Lančova vas 83, pošta St. Vid pri Ptaju. 517 2-1

Dobrodočna trgovina z mešanim blagom se prevzame takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo lista. 507 3-1

Min na Muri blizu Radgona, popolnoma nov, se takoj po zmeri ceni proda. Plaćilo na obroke. Vprašati pri Al. Neudauer, Gornja Radgona, Poštnica. 492 3-1

Posestvo 22 oralov, od tega trije rodovitni, sedem letnih vinogradov, vse cepljeno na amerikanski podlagi, samo prvo vrste izbrane kakovosti trije sadosniki, rodovitne njive, travniki, po katerih raste le prvo vrstno in sladko seno, 2 gozdov z mešanim lesom, hiša zidana, gospodarsko poslopje, klet in svinjski hlevi, vse v dobrem stanju, tudi nekaj inventarja, cena in plačilni pogoji ugodni. Naslov v upravnosti. 528 4-1

Posestvo, manjše, kupim. Plaćam v obrokih po 25.000 dinarjev. Ponudbe na upravo pod št. 524. 2-1

V najem vzamem posestvo z dobro zemljo, blizu železnice, večletna doba. Vinogradni kraj. Ponudbe pošlati, ozir. naslov se pove pri upravi pod. št. 525.

Priložnost za nakup. 38 oralov za okroženega posestva se proda pod ugodnimi plačilnimi pogoji: 10 oralov njiv, 11 oralov travnikov, 8 oralov gozda za seč, 3 orale vinograda za vinicario, 6 oralov sadosnika, lepa hiša, gospodarsko poslopje, poljedelski stroji, stiskalnica na gapelji. Se lahko tudi parcelira. Vpraša se pri Štumpf Franc, Studenci pri Mariboru, Na obrežju 71. 537 3-1

HA-HA-HA

ne boš strgal, ne, imam močno obliko, ker sem kupil suko v veletrgovini R. STERMECKI v Celju štev. 24, katera razpošilja trpežno suko m D 60—, močen ševoj m D 70—, fini kamgar m D 90—. Ilustrirani cenik z čez 1000 slikami se pošije vskem zastonji, vzorci od sukna, kamgarne in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride v viakom osebno kupovat, dobri nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez D 500— poštn. prost. Trgovci engros cene.

Birmska darila

vse vrste, kakor ure, zlatnina in srebrnina najcenejše pri tvrdki

F. KNESER, MARIBOR, Aleksandrova cesta 27 preje A. Kiffmann.

Prihrani si mnogo denarja

kdor kupuje manufakturo pri Francu Kolleritsch v Apačah

in njegovi podružnici pri Sv. Ani v Slovenskih goricah.

Birmska darila

vse vrste, kakor ure, zlatnina in srebrnina najcenejše pri tvrdki

F. KNESER, MARIBOR, Aleksandrova cesta 27 preje A. Kiffmann.

Prihrani si mnogo denarja

kdor kupuje manufakturo pri Francu Kolleritsch v Apačah

in njegovi podružnici pri Sv. Ani v Slovenskih goricah.

Na obroke!

Manufakturo in konfekcijo, vezenine, pletenine i. t. d. kakor moške in ženske obleke po meri iz lastne prvo vrste krojačnice ter premog in drva dobite proti ugodnemu odplačevanju le pri tvrdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z. s. z.

Maribor, Vojnaščinska ul. 2, pišarna Gregorčičeva ul. 1

Postrežba točna!

Mera obilna!

Dobro boste hodili!

Štutnerejevičevljih čevljih! Čevelj tvrdke Suttner je nenadostljive trajnosti, čvrstosti, moderen in eleganten, a pri tem pocenil Skrbno izdelan iz izbranega dobrega usnja! Ime Suttner je garancija za dobroto in solidnost! Tudi polučevlj in sandale, enako tudi bogato izbiranje, naramnic, športnih kap, Vam nudi bogato ilustrirani cenik,

Katerem najdete tudi vsakovrstno jedilno orodje, škarje, šopne nože, doze za cigarete in tobak, kresila, verižice in krstne obeske. Pošljite 2 dinarja za cenik na

RAZPOŠILJALNICO H. SUTTNER

V LJUBLJANI št. 992, Slovenija.

Pri tej priliki se lahko se lahko naroči Fellerjeva Elsa-mila v 5 vrstah: Lilijino-mlečno, glicerino, boraksovo, katranovo in milo za britje.

Občni zbor

Kmetijske nakupovalne in prodajne zadruge v Solčavi, r. z. z. o. z.,

se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1925, ob počasi uru dopoldne v »Zadrugi« s sledečim dnevnim redom:

- Citanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
- Poročilo načelstva in nadzorstva.
- Odobritev računskega zaključka za leto 1924.
- Volitev načelstva in nadzorstva.
- Dopolnitev pravil.
- Slučajnosti.

546

Kmetje!

Bučno olje, pristno in sveže, od čistih bučnic dobite v zamenvavo in se tudi preša za kmete v

tovarni olja

v Mariboru, Pod mostom št. 7.

Za reklamo se prodaja v trgovini

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

krema za čevlje »Lebin« male po din. 2.25, srednje po din. 4.50, 1/4 kg po din. 11.50; »Egal« male po din. 1.50, srednje po din. 3, 1/4 kg po din. 8. 510 2-1

Proda se:

v lepem kraju pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža ob srezki cesti v bližini vode ležeče posestvo z vilo in viničarskim gospodarskim poslopjem s pritiklino ali brez nje. Zemljišče meri 7 ha 70 a 91 m², od kogega odpade na vinograde 3 ha 35 a 34 m², na gozde 2 ha 66 a 3 m² in ostank na njive in vrt. Posestvo je last dedičev Sueti ter se proda pod ugodnimi pogoji. Vsa pojasnila daje pooblaščenec dedičev 521 2-1

Dr. Vinko Rapotec, odvetnik v Mariboru.

Najbolje in najvarnejše naložite svoj denar pri Okrajinl posojilnici v Ljutomeru.

ki obrestuje kralilne vloge navadne po 8%, večje in vezane po dogovoru tudi višje. Sprejema hrailne knjige drugih denarnih zavodov kot gotovino ter izvršuje vsa nakazila. — Tekoči računi.

Na obroke!

Manufakturo in konfekcijo, vezenine, pletenine i. t. d. kakor moške in ženske obleke po meri iz lastne prvo vrste krojačnice ter premog in drva dobite proti ugodnemu odplačevanju le pri tvrdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z. s. z.

Maribor, Vojnaščinska ul. 2, pišarna Gregorčičeva ul. 1

Postrežba točna!

Mera obilna!

Priporoča se

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpus). Da ustrezje ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 600 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 800 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1280 D, 120 cm veliki po 1700 D.

Stenski križe

z leseno podobo (korpusom) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 96 in 115 D 40 cm po 140 D.

Stenski križe

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križe

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, kupi v Tisk. sv. Cirila v Mariboru.

In Vi milostljiva gospa?

Zelite li, da se končno iznebitez Vaših peg? Veseliti se čiste in bele kože? Poskusite torej LEKARNARJA FELLERA ELSA-POMADO ZA OBRAZ IN OBVAROVANJE KOŽE, to odlično sredstvo za lepoto, za vzdrževanje mladeničke kože, katero zanesljivo odstrani vse nečistosti kože, prišče, pege, lišaj, jedavce, ogrce. Da celo nabori in gube se odstranijo z redovito masažo s pomočjo Fellerjeve kavke Elsa-pomade za obraz in obvarovanje kože.

ZA POIZKUŠNJO 2 lončka z zavojnino in poštnino 36 dinarjev, toda le tedaj, ako se denar pošlje vnaprej, kajti po povzetju je za 10 dinarjev poštnina višja.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekar

v Stubici Donji, Elsatrg 341, Hrvatska.

ELSA-TEKOČE LILIJINO MLEKO, idealno negovalno sredstvo za polt. ELSA-LILIJINO MLECNO MILO, ELSA BORAKSOVO, ELSA GLICERINSKO MILO, so mila lepoti, vsake elegantne gospe.

Zastoni

in poštnine prosto se pošlje takoj krasni cenik z več tisoč slikami. — Pišite ne mudoma ponj v

Prvo gorenjsko razpošiljalno

Ivan Savnik

Kranj—Slovenija.

Vzorci raznega blaga za obeske se pošljejo na ogled.

DENAR

si prihranite, ako kupite manufakturno blago.

v Celju „Pri solncu“

Stalno ogromna zaloga vsakvrstnega svežega blaga, kakor: suknja za moške, volneno za ženske, hlačevino, tiskovino, baržun, barbent, belo platno, rujavo platno, nogavice, pavola, vsakvrstno moško ter žensko perilo, brisalke, odeje, dežniki, dežni plašči, cefir in plavo platno za srajce, klot, čepice in naglavne rute.

Ne opustite se prepričati! Za obilen obisk se priporoča

Alojz Drofenik

Glavni trg 9 Celje Glavni trg 9

Postrežba točna!

Samo 250 D

stane gumijevi dežni plašč zelo trpežen.
isti boljše vrste 290 D. Najfinejni 460 D.
Dobiva se v lepih barvah samo v

**Prični gorenjski razpoljalnici
IVAN SAVNIK, KRAJN 400**

Istotam se razpoljila zopet vse vrste manufakturnega blaga po zelo nizkih cenah.
Zahtevajte vzorce in cenik!

KRAPINSKE - TOPLICE

pri Zagrebu zdravijo: protin, revmatizem, išias, ženske bolezni itd. — Stalna vojaška godba, električna razsvetljava, kino, lastna radiostacija ter druge zabave. Izven glavne sezone znatni popusti na cenah. Pojasnila daje brezplačno kopališčna uprava

KRAPINSKE - TOPLICE

Somišljeniki inserirajte!

Denar naložite

**najboljše in najvarnejše pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici r.z.z.n.z.**

v Mariboru, Stolna ulica št. 6.

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

All sem že obnovil naročnino?

Obiščite v Mariboru
vinotič
„Štajerska klet“

Kopališka ulica 17.

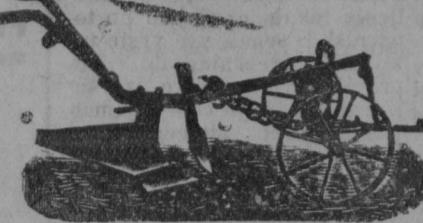
Kletni prostori Nar. doma.

Izvrstno vino, jabolčnik, mrzla in topla
jedila.

OSET ANDREJ

Original Sackove pluge

ima na zalogi po
zelo ugodni ceni
kakor tudi vse ostalo
orodje za poljedelce, kovače, mi-

dalje za stavbeni-
ke traverze, ce-
ment, žičnike in
pločevino kakor
tudi vse v to stroko
spadajoče predmete

veletrgovina z železolino

**Pinter & Lenard
MARIBOR.**

Potsrežba točna
in solidna.

!! V boj za srečo !!

Wečje posestvo z hišama za Din. 100.—

dobi lastnik naše srečke, katero bo zadel žreb.

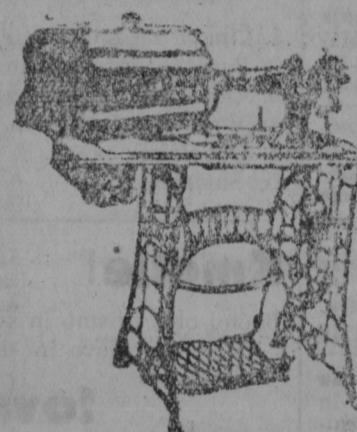
Cela srečka Din. 100.—.

Cetrtna srečka D 25.—. Desetinska srečka D 10.—.

Pri četrtnih srečkah igrajo štiri, pri desetinskih deset oseb na eno številko. Zadene žreb četrtno ali desetinsko srečko, vrši se med štirimi oziroma desetimi posestniki dobitnika ponovno žrebanje, ako se isti v teku 14 dni med sabo z dobitkom ne spravijo. Izrebanih števil 2.000.

Dan žrebanja se naznani po časopisih, takoj ko bodo srečke razprodane. Srečke razpoljila »Prostovoljno gasilno društvo« v Strnišču pri Ptaju, proti naprej vpočiljavljivneska za srečko ter Din. 3.— za priporočeno pošiljatev. — Izdejo se povod prodajulec sreč

Brezplacen pouk!

**Najpopolnejši
Stoewer šivalni stroji**

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, si oglejte to izrednost pri tvrdki

Lud. Barsaga,
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/L

Velika efektna loterija v Ptiju

v korist novih orgelj v cerkvi sv. Petra in Pavla.
Lotterija obsega 250 lepih dobitkov v skupni vrednosti

150.000 Din.

[Vrši se 29. junija 1925.]

Prvi in glavni dobitek je lep mlad konj.

2. Šivalni stroj (»Singer«)	10. Blago za moško obleko
3. Kolo (bicikl)	11. Blago za žensko obleko
4. Cela kravja koža, ustroj. za podprtje	12. Žepna ura
5. Polovnjak vina (3 hl)	13. Vreča moke
6. Namizni servis	14. Klafta drv
7. Bala belega platna	15. Vsi zvezki Jurčičevih spisov (vezani)
8. Prašič	16. Servis za vino
9. Kuhinjska garnitura	17. Servis za pivo
18. Zaboj mila itd. itd.	

Srečka stane samo 5 Din. — Dobijo se pri župnem uradu Sv. Peter in Pavel v Ptiju.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadružni z neomejeno zavezo.

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri »Belem volcu«)

kjer je najbolj varno naložen in se najvišje obrestuje. — Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Oglasi v »Slov. Gospodaru« imajo najboljši uspeh!

Zadružna gospodarska banka d. d., Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrovca cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne razr. loterije.